

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆကာ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

KS. 740

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသားတော်မူသော

ဓမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း

ဓမ္မဒါနစာစဉ်

ဗုဒ္ဓသာသနာနိဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည်သာသနာရိပ်သာ

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက

ဘဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

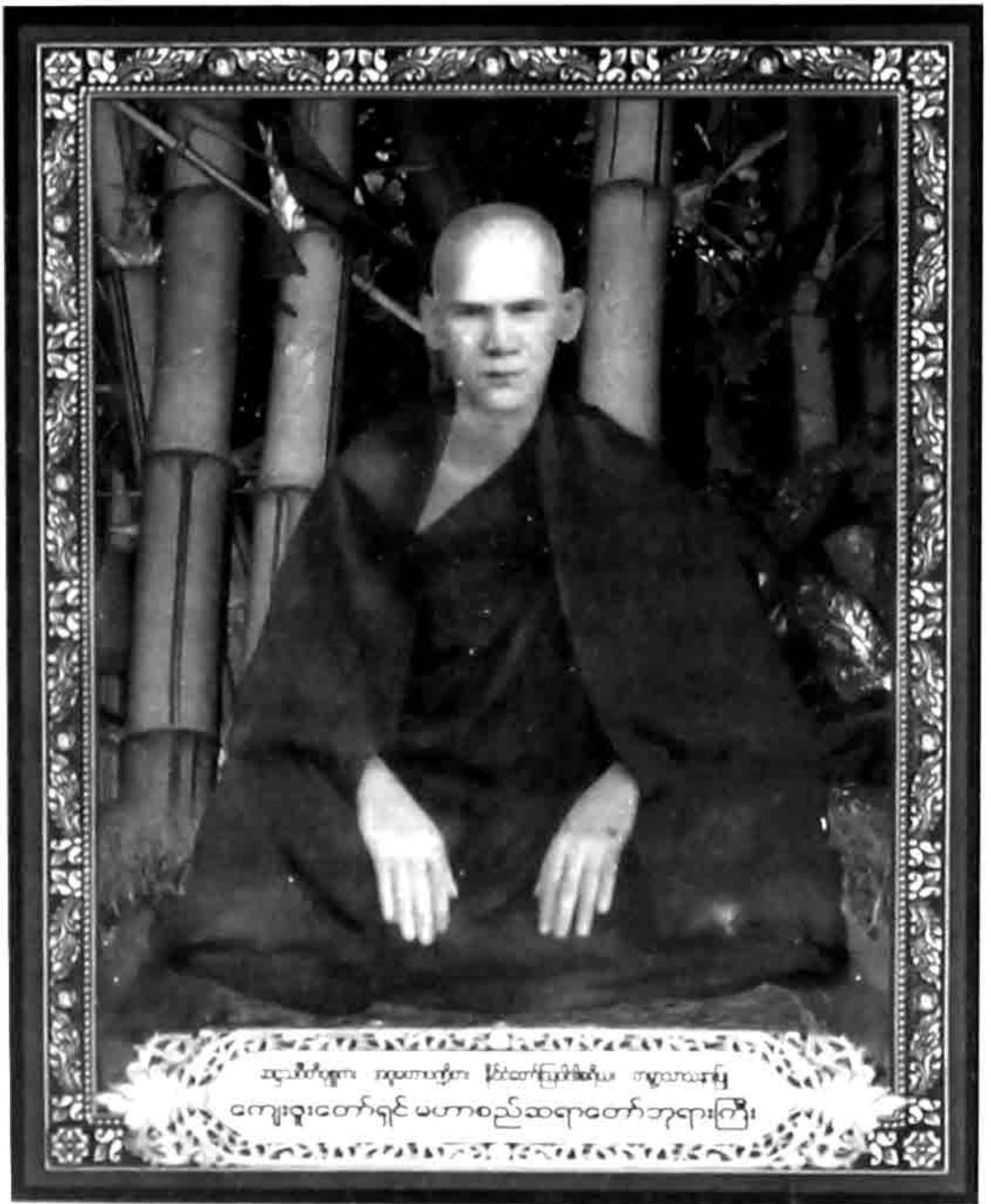
ရေးသားတော်မူသော

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ
ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ပဋိပတ္တိသာသနာတော်စည်ပင်
ပြန့်ပွားတိုးတက်စေရန်ရည်ရွယ်လျက်
အုပ်ရေး()ဓမ္မဒါန လှူဒါန်းပါသည်။

ဓမ္မဒါနအလှူရှင်

ဗုဒ္ဓသာသနာနက္ခဟအဖွဲ့ချုပ်
ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးဝင်းထိန်
(၁)နှစ်ပြည့်အားရည်စူး၍
ဒေါ်ခင်ခင်လှ
(ဘဏ္ဍာရေးမှူး)
အမျိုးသမီး-ယောဂီစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့
သား၊ သမီး၊မြေး မိသားစုမှ
လှူဒါန်းပါသည်
(၂၆-၁၂-၂၀၁၄)

သုခိဝိဇ္ဇာ၊ နုပဏ္ဍိတ၊ နိင်တော်ပြုစီမံ၊ တရားသား၊
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၂၀၂၃၅၀၄၀၈
ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် - တတိယအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်အုပ်စု - ၁၀၀၀၀ အုပ်

“ဓမ္မဒါန” တစ်စဉ်-၁

ထုတ်ဝေသူ

- ဦးစုန်းမြင့် (၀၂၄၀)
- ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်
မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ

မျက်နှာစုံနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်

- ဦးတင်အောင်ကျော် (မြ - ၀၇၀၅၃)
စွယ်စောင်ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် - ၁၄၇၊ ၅၁ - လမ်း(အထက်)
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အမှတ်စဉ်

ကျွန်ုပ်တို့ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓ
မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ အပေါင်းတို့အား
မရေမတွက်နိုင်သော အဆုံးအမဩဝါဒတော်များ၊ တိုက်
တွန်း နှိုးဆော်ချက်များပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုအဆုံးအမ
ဩဝါဒ တော်များတွင် မြတ်စွာဘုရား၏ အမြင့်မားဆုံးသော
တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည့် အဆုံးအမ ဩဝါဒတော်သည်
သမထ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကကြီးဖြစ်သော
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်
လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်အတိုင်း
ကိုယ်တိုင်လည်း မမေ့မလျော့ သမထ ဝိပဿနာအလုပ်ကို
အားထုတ်တော်မူခဲ့သည့်ပြင် တပည့်တကာ သူတော်ကောင်း
အပေါင်းတို့ အားလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်
အတိုင်း ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်တော်မူကြရန် တိုက်
တွန်း နှိုးဆော်သည့်အပြင် ဝိပဿနာတရားထူး လျှင်မြန်စွာ
ခံစားရရှိနိုင်စေခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်

မူသော မဟာသတိပဋ္ဌာန် တရားတော်နှင့်အညီ ဝိပဿနာ ရှုနည်းကို အကျဉ်းအကျယ် နည်းလမ်းတကျ ရေးသား ဟောပြောညွှန်ကြားပြသတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤစာအုပ်ငယ်သည် ဝိပဿနာအလုပ်အားမထုတ် ရသေးသူများအတွက် သတိပေးနှိုးဆော်သည့် အနေအား ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရားအားထုတ်လျက်ရှိကြသူများ၊ အားထုတ်ပြီးသူများအတွက် မမေ့မလျော့ အားထုတ် အချိန် မယုတ်လျော့စေရန်အတွက် လည်းကောင်း “ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း” ကို အိတ်ဆောင် စာအုပ် အရွယ် ရိုက်နှိပ်၍ မဟာစည်တရားပွဲများတွင် ဓမ္မဒါနအဖြစ် ဖြန့်ဝေလှူဒါန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထေရ်ပုဗ္ဗတ္တိအကျဉ်း

ဆဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်
ဆရာတော်လောင်းလျာ သားရတနာကို ရွှေဘိုခရိုင် ဆိပ်ခွန်
ရွာ၌ အဘ-ဦးကံတော်+အမိ ဒေါ်ရွှေအုပ်-တို့မှ သက္ကရာဇ်
၁၂၆၆-ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော်(၃)ရက်၊ သောကြာ
နေ့၊ (၂၉-၇-၁၉၀၄) တွင်ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။ ငယ်နာ
မည်မှာ “မောင်သွင်”ဖြစ်သည်။

အသက်(၁၂)နှစ်အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဝတ်၍
သက်တော်(၂၀)တွင် ရဟန်းပြုခဲ့သည်။ ဘွဲ့တော်မှာ
“အရှင်သောဘန”ဖြစ်သည်။ ပရိယတ္တိစာပေ၊ နေ့ဝါ၊ ညဝါ
ကျမ်းကအရပ်ရပ်ကို သင်ယူတော်မူခဲ့ပြီး၊ ၁၃၀၃-ခုနှစ်တွင်
“သာသနဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ”ဘွဲ့ တံဆိပ်တော်ကို
ဆက်ကပ်ခံယူရရှိတော်မူသည်။

ငယ်ဆရာများနှင့်တကွ မန္တလေးမြို့၊ အနောက်
ပြင်၊ ခင်မကန်တိုက်၌ကျော်စောသော ဆရာတော်များထံ
ပရိယတ္တိကျမ်းဂန်များ သင်ယူဆည်းပူးတော်မူခြင်း၊ သထုံ
မင်းကွန်း ဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပဋိပတ်ကို

နည်းခံ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ စွယ်စုံ ထူးချွန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်သည် သိက္ခာတော်(၂၅)ဝါ ရသည် အထိ ဆိပ်ခွန်ရွာ မဟာစည်ကျောင်းနှင့် မော်လမြိုင် တောင် ဝိုင်းကလေးကျောင်းတိုက်တို့တွင် အခါအားလျော်စွာ သီတင်း သုံးနေထိုင်တော်မူ၍ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိ သင်ကြားပို့ချ နည်း နာ ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။

၁၃၁၁-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်(၆) ရက်နေ့(၁၀-၁၁-၁၉၄၉)တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်မှုဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ကြွရောက်တော်မူကာ (၁၃၁၁)ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့ (၄-၁၂-၁၉၄၉)မှစ၍ ယောဂီများအား ဝိပဿနာတရား ဟောကြား ပြသတော်မူခဲ့သည်။ ရိပ်သာ၏ အမည်သည် “မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ”ဟု တွင်ခဲ့ လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၁၅-ခုနှစ်တွင် “အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ် ခံယူရရှိ တော်မူသည်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲတွင် “ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုတ္တက” တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ ၎င်းအပြင် “ဆဋ္ဌသင်္ဂါ

ယန ဩသာနသောကော၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ဆောင်အဖွဲ့၊
နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ" စသည့် သာသနာ့တာဝန် အရပ်
ရပ်ကိုလည်း စွမ်းစွမ်းတမံ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့
လေသည်။ ထိုစဉ်က ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ဆောင်-ကား တိပိဋက
ဆရာတော် "အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ"ပင်တည်း။

၁၃၀၅-ခုနှစ်တွင် မဟာစည်ဆရာတော် ဝိရင်ရေး
သားတော်မူသော ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းကြီးနှစ်တွဲသည်
ကျော်စောထင်ရှားလှပေသည်။

ဆက်လက်ပြုစုသော ကျမ်းများနှင့် ဟောစဉ်တရား
များမှ စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသော ကျမ်းစာအုပ်
ပေါင်းမှာ(၇၀)ကျော် ရှိပေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်
မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မဟာစည် ဩဝါဒခံ ရိပ်သာခွဲပေါင်း
(၃၀၀)ကျော်တည်ရှိခဲ့ပြီး၊ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင်လည်း သာ
သနာပြုရိပ်သာခွဲများကို တည်ထောင်ပေးတော်မူခဲ့သည်။
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြသတော်မူသော ဝိပဿနာတရား
ပွားများ ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးသူ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ယောက်
ဦးရေ(၇၀၀၀၀၀)ကျော်ရှိခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊

နိပေါ၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ ကမ္ဘော
ဒီးယား၊ လာအို၊ အင်ဒိုနီးရှား စသောအရှေ့တိုင်းနိုင်ငံများ
နှင့် ဥရောပ၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိက စသောအနောက်နိုင်ငံ
များအပါအဝင် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တို့မှ ပင့်ဖိတ် လျှောက်ထား
ချက်များအရ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာ
သနာတော် စည်ပင်ပြန့်ပွား ထွန်းကားရေးကို ဆောင်ရွက်
တော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော်(၇၈)နှစ်၊ သိက္ခာ
တော်(၅၈)ဝါ ရရှိသော ၁၃၄၄-ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်
ကျော် (၁၀)ရက်၊ (၁၄-၈-၁၉၈၂)စနေနေ့တွင် မဟာစည်
သာသနာ့ရိပ်သာ စံကျောင်းတော်၌ စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်း
တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး စံလွန်တော်မူပြီးနောက်
မဟာစည်ပဋိပတ္တိသာသနာ အရှိန်အဟုန်မပျက် ပြန့်ပွား
လျက်ရှိရာ ၂၀၀၈-ခုနှစ် စာရင်းအရ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာ
အရပ်ရပ်တွင် မဟာစည်ဩဝါဒခံ ရိပ်သာခွဲ (၅၀၀)ကျော်မှ
တရားအားထုတ်ပြီးသူ ရဟန်းနှင့် လူယောဂီ ဦးရေ
(၃၅,၇၅,၀၀၀)ကျော် ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည့်

အဆုံးအမဩဝါဒတော်

အို. . . .ရဟန်းတို့၊

ဈာယထ ဘိက္ခုဝေ၊ ဟ ပမာဒတ္ထ။
ဟ ပတ္တာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။
အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။

ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဈာယထ၊ ရှုကြကုန်
လော့၊ မှတ်ကြကုန်လော့၊ သမထ ဝိပဿနာအလုပ်ကို
အားထုတ် ကြကုန်လော့။ ဟ ပမာဒတ္ထ၊ မမေ့ကြကုန်လင့်၊
မရှုကြဘဲ မနေကြကုန်လင့်။ ပတ္တာ၊ အခွင့်ကောင်း လွန်ပြီး
သော နောင်အခါ၌။ ဝိပ္ပဋိသာရိနော၊ မရမှတ်ခဲ့သည်မှာ
မှားလေစွဟု နောင်တရကာ နှလုံးမသာကုန်သည်။ ဟ
အဟုဝတ္ထ၊ မဖြစ်ကြပါစေကုန်လင့်။ အယံ၊ ဤသတိပေး
စကားသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့အား။ အမှာကံ၊ ငါဘုရား
တို့၏။ အနုသာသနီ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ပေးတော်မူ
အပ်သော အဆုံးအမတော်ပေတည်း။

ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တိုက်တွန်းနှိုးဆော်သည့် ဩဝါဒတော်

အို သူတော်ကောင်း

အို သူတော်ကောင်း -----

လူဖြစ်နေစဉ် ယခုအခါသည်သာလျှင် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အားထုတ် နိုင်သည့် အခါပေတည်း။ ဤဝိပဿနာအလုပ် ဖြင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကိုရ၏။ အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာ ဆင်းရဲတို့မှ လွတ်ကင်းထွက်မြောက်၏ ဤမျှကြီးကျယ် သောအကျိုးကို ပေါ့လျော့ ပျင်းရိစွာ အားထုတ်၍ ဘယ်မှာ ရနိုင်ပါမည်နည်း။

အို သူတော်ကောင်း -----

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အလွန်ကြီးမားတဲ့ အကျိုးကို ရစေနိုင် တဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ပြင်းထန်စွာ အားထုတ်ပါလော့။

သင်မပျင်းနဲ့၊ မမေ့နဲ့၊ အားထုတ်ပါလော့ ။ ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်းအကြောင်း

အမေး။ ။ အဘယ်ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို
အားထုတ်ရပါသနည်း။

အဖြေ။ ။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်၍ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊
သေခြင်းစသောဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်
မြောက်ရန်အတွက် အားထုတ်ရပေ
သည်။

ထိုစကားကို ချဲ့၍ပြရပါလျှင် သတ္တဝါတို့သည်
အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းမရှိဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခကိုလည်း
မတွေ့ရဘဲ အပြတမ်းချမ်းသာလျက်သာ နေလိုကြပေသည်။
သို့သော် ထိုသို့အလိုရှိသည့်အတိုင်းကား မဖြစ်ကြရပေ။
အိုလည်းအိုကြရ၏၊ နာလည်းနာကြရ၏၊ ဘေးဒုက္ခအမျိုး

၂

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

မျိုးနွယ်လည်းတွေ့၍ စိုးရိမ်ပူဆွေးကြရ၏။ ငိုကြွေးကြရ၏။
ကိုယ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး စိတ်ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း
မကြာခဏတွေ့ကြုံခံစားနေကြရ၏။ နောက်ဆုံးမှာ
သေလောက်အောင် ဆင်းရဲတစ်မျိုးမျိုးနှင့်တွေ့၍ မချီ
မဆန်ဖြစ်ကာ သေဆုံး သွားရလေ၏။ ဤသို့သေရုံနှင့်
အပြီးမသတ်သေး၊ ဘဝ၌ ခင်မင်တွယ်တာမှု မကင်းသေး
သောပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ကြရပြန်သေး
၏။ ထိုဖြစ်ရာဘဝသစ်မှာလည်း အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊
သေခြင်းစသော ဆင်းရဲတို့ကို နည်းတူပင် တွေ့ကြုံခံစားရ
ပြန်၏။ ဤနည်းဖြင့် သတ္တဝါတို့သည် တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ
အသစ်အသစ်ဖြစ်ကာ အလိုမရှိသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကို
တွေ့ကြုံခံစား နေကြရလေသည်။

သို့ဖြစ်နေကြရာ၌ အကြောင်းရင်းစစ်မြစ်ကို
စိစစ်ကြည့်လျှင် ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်နေသောကြောင့်
သာလျှင် အိုခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲများရှိချေသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၃

သို့မဟုတ်လျှင်ကား ၎င်းဆင်းရဲများမရှိနိုင်ဟု ထင်ရှား
တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဝသော
ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်လိုလျှင် ဘဝအသစ်မဖြစ်ပေါ်
နိုင်အောင် အားထုတ်ရပေမည်။

ဘဝအသစ်ဟူသည်မှာလည်း လက်ရှိဘဝ၌
ခင်မင်တွယ်တာသော တဏှာရှိနေသောကြောင့်သာလျှင်
(ဘဝဟောင်းမှသေခါနီးတွင် စွဲလမ်းခဲ့သော အာရုံကိုပင်
ငြိတွယ်လျက် စိတ်ဝိညာဏ် အသစ်ဖြစ်ပေါ်ကာ) ဖြစ်
ပေါ်လာနိုင် ပေသည်။ သို့မဟုတ်လျှင်ကား မဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါ။
ထို့ကြောင့် အသစ်မဖြစ်ပေါ်စေလိုလျှင် ထိုဘဝတဏှာ
လုံးဝကင်းငြိမ်းအောင် တရားကို အားထုတ်ရပေမည်။

ထိုတဏှာမှာလည်း ဘဝဆိုင်ရာ ရုပ်၊ နာမ်တို့၏
အဖြစ်ကို မမြင်ခြင်း၊ ထိုဘဝရုပ်၊ နာမ်တို့ထက် သာလွန်
ကောင်းမြတ်လှစွာသော နိဗ္ဗာန်တရားကို မသိမမြင်ခြင်းဟူ
သော ဤအကြောင်း ၂-ပါးကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်လျက်ရှိ

ပေသည်။ ရုပ်နာမ်တို့၏ အပြစ်ကိုမြင်ကာ နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားသိရလျှင်ကား ထိုဘဝတာဏှာ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ဥပမာ-အလွန်ခေါင်းပါး၍ ဘေးရန်များလှသောအရပ်၌ နေထိုင်ရသော ဆင်းရဲသားသည် မိမိနေရင်းအရပ်၏ အပြစ်ကို မမြင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သာယာဝပြော၍ ဘေးရန်ကင်းသောအရပ်၌ သွားရောက်နေထိုင်လျှင် ချမ်းသာမည်ကို မသိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ နေရပ်ကိုပင် အထင်ကြီးကာ တွယ်တာလျက်ရှိပေသည်။ မိမိနေရင်း အရပ်၏အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ သာယာဝပြောသော ထိုအခြားအရပ်၏ ဂုဏ်များကိုလည်းကောင်း သိရပါမူ မိမိနေရင်းအရပ်၌ မတွယ်တာတော့ဘဲ သာယာဝပြောသော ထိုအခြားအရပ်သို့သာ ပြောင်းရွှေ့သွားလေရာသကဲ့သို့ပင် ဤအချက်ကို သိအပ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝ၌ခင်မင် တွယ်တာသော ကဏှာလုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားစေလိုလျှင် ဘဝ ဆိုင်ရာရုပ်နာမ်တို့၏အပြစ်ကို မြင်၍နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၅

သိမြင်ရန်လိုပေသည်။ ထိုသို့သိမြင်ခြင်းမှာလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်နိုင်မှသာလျှင် ပြည့်စုံနိုင်ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်လိုလျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုမျှော်မှောက် သိမြင်ရန်အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်အပ်ပေသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအပြား

ဤအရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသည်မှာ-

၁။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း။

၂။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။
ထိုတွင်-

၁။ သမထကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရူပဈာန် ၄-ပါးနှင့် အရူပဈာန် ၄-ပါးဟူသော လောကီဈာန်သမာပတ် ၈-ပါးကိုရနိုင်၏။ ထိုဈာန်တို့ကို လေ့လာပွားများခြင်းဖြင့်

၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အဘိညာဉ်ခေါ်သော အောက်ပါ လောကီညာဏ်ထူး များကို
လည်း ရနိုင်သေး၏။

၎င်းတို့မှာ-

- ၁။ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်ပါလျက် အများကဲ့သို့
ဖြစ်စေခြင်း၊ အများဖြစ်ပါလျက် တစ်ယောက်
တည်းကဲ့သို့ဖြစ်စေခြင်း၊ ကောင်းကင်ပျံခြင်း၊
မြေလျှိုးခြင်းစသည်ဖြင့် အထွေထွေ အမျိုးမျိုး
တန်ခိုးဖန်ဆင်းနိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်။
- ၂။ အဝေး၊ အနီး၊ အကြီး၊ အသေး၊ အသံဟူ
သမျှကို ကြားသိနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတ
အဘိညာဉ်။
- ၃။ သူတစ်ပါး၏ စိတ်၊ အကြံအစည်ကိုသိနိုင်
သော စေတောပရိယအဘိညာဉ်။
- ၄။ ရှေးကဖြစ်ဘူးသော ဘဝဟောင်းများကို
ပြန်လှန်၍သိနိုင်သော ပုဗ္ဗနိဝါသအဘိညာဉ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၇

၅။ အဝေး၊ အနီး၊ အကြီး၊ အသေး၊ ရုပ်ဆင်း
သဏ္ဌာန်ဟူသမျှတို့ကို မြင်သိနိုင်သော ဒိဗ္ဗ-
ဝက္ခုအဘိညာဉ်။

ဤငါးပါးတို့ပေတည်း။

သို့ရာတွင် ထိုစွာအဘိညာဉ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံကာမျှ
ဖြင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းဝသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့မှကား
မလွတ်မြောက်သေးပေ။ ထိုစွာန် မဆုတ်ယုတ် မပျက်စီးဘဲ
သေသွားလျှင် ထိုစွာန်နှင့်ဆိုင်သော ဗြဟ္မာဘုံသို့ ရောက်ကာ
တစ်ကမ္ဘာ၊ နှစ်ကမ္ဘာ၊ လေးကမ္ဘာ၊ ရှစ်ကမ္ဘာဝသည်ဖြင့်
ထိုဘုံ၏ သက်တမ်းရှိသလောက် အသက်ရှည်စွာ နေရုံမျှ
သာရှိပေသည်။ အသက်တမ်း ကုန်သောအခါမှာ ထိုဘုံမှ
စုတေ၍ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ရပြန်သည်။ ထိုအခါမှာ
အခြားလူများ၊ နတ်များနှင့် တန်းတူပင်ဖြစ်၍ အိုခြင်း၊
သေခြင်းဝသော ဆင်းရဲဒုက္ခတို့နှင့် တွေ့မြင်ပင် တွေ့နေရပြန်
သည်။ ကံမကောင်း အကြောင်းမညီညွတ်လျှင် ငရဲ၊

၈

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ် အပါယ်၄-ဘုံသို့ ကျရောက်၍ အပါယ်ဆင်းရဲ များစွာနှင့်လည်း တွေ့မြင် တွေ့နေရသေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ သမထသက်သက်ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခများမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဟု သိအပ်ပေသည်။

၂။ ဝိပဿနာကို အားထုတ်မှသာလျှင် နိဗ္ဗာန် သို့ရောက်၍ အိုရ ခြင်း၊ သေရခြင်းစသော ဆင်းရဲဒုက္ခဟူ သမျှမှ လုံးဝလွတ်မြောက်နိုင်ပေသည်။

ထိုဝိပဿနာတရားအားထုတ်ခြင်းမှာလည်း-

၁။ သမထကို အခြေခံပြု၍အားထုတ်ခြင်း။

၂။ သမထကို အခြေခံမပြုဘဲ ဝိပဿနာသက် သက် အားထုတ်ခြင်းဟူ၍ ၂-မျိုးရှိပြန်၏။

ထိုတွင် သမထကို အခြေခံပြု၍ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမတယာနိကမည်၏။ “သမထ အခြေခံဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားသူ”ဟုဆိုလို ၏။

သမထကို အခြေခံမပြုဘဲ ဝိပဿနာသက်သက်

ကမ္ပဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၉

အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက
မည်၏။ “ဝိပဿနာသက်သက်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့သွားသူ”ဟု
ဆိုလို၏။

ထိုတွင် သမထယာနိကလမ်းဖြင့် အားထုတ်လို
လျှင် ရှေးဦးစွာ သမထကို အားထုတ်ရသည်။

ထိုသမထ ကမ္ပဋ္ဌာန်းမှာ ၄၀-ရှိသည်၊ ၎င်းတို့မှာ-

၁။ ကသိုဏ်း ၁၀-ပါး၊

၂။ အသုဘ ၁၀-ပါး၊

၃။ အနုဿတိ ၁၀-ပါး၊

၄။ ခြဟ္မဝိဟာရ ၄-ပါး၊

၅။ အာရပ္ပ ၄-ပါး၊

၆။ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာ ၁-ပါး။

၇။ စတုဇာတု ဝေတ္တာန် ၁-ပါး၊

ဤ ၄၀ တို့ပေတည်း၊ ထိုတွင်-
ကသိုဏ်း ၁၀-ပါးဟူသည်မှာ-

၁၀ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

- ၁။ ပထဝီ(မြေ)ကသိုဏ်း၊
 - ၂။ အာပေါ(ရေ)ကသိုဏ်း၊
 - ၃။ တေဇော(မီး)ကသိုဏ်း၊
 - ၄။ ဝါယော(လေ)ကသိုဏ်း၊
 - ၅။ နီလ(အညို)ကသိုဏ်း၊
 - ၆။ ဝီတ(အဝါ)ကသိုဏ်း၊
 - ၇။ လောဟိတ(အနီ)ကသိုဏ်း၊
 - ၈။ သြဒါတ(အဖြူ)ကသိုဏ်း၊
 - ၉။ အာလောက(အလင်း)ကသိုဏ်း၊
 - ၁၀။ အာကာသ(ဟင်းလင်းပြင်)ကသိုဏ်း၊
- ဤ ၁၀-ပါးတို့ပေတည်း။

အသုဘ ၁၀-ပါးဟူသည်မှာ-

- ၁။ ဥဒ္ဓုမာတက- ဖူးဖူးရောင်နေသောသူသေ
ကောင်၊
- ၂။ ဝိနီလက-ညိုမဲနေသော သူသေကောင်၊

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၁၁

- ၃။ ဝိပုဗ္ဗက- ပြည်တစိုစို ယိုထွက်နေသော သူသေကောင်၊
- ၄။ ဝိန္တုက-ခါးပြတ်နေသော သူသေကောင်၊
- ၅။ ဝိက္ခာယိတက-ခွေး၊ မြေခွေး ခဲစားထားသော သူသေကောင်၊
- ၆။ ဝိက္ခိတ္တက- လက်၊ခြေ၊ခေါင်း၊ကိုယ်တခြားစီပစ်လွှင့်ထားအပ်သော သူသေကောင်၊
- ၇။ ဟတဝိက္ခိတ္တက- သတ်ဖြတ်၍ တခြားစီပစ်လွှင့် ထားအပ်သော သူသေကောင်၊
- ၈။ လောဟိတက-သွေးသံရဲရဲ ယိုထွက်နေသော သူသေကောင်၊
- ၉။ ပုဠိဝက- ပိုးလောက်ပြည့်နေသော သူသေကောင်၊
- ၁၀။ အဋ္ဌိက- အရိုးစုသူသေကောင်၊
ဤ ၁၀-ပါးတို့ပေတည်း။

၁၂

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အနုဿတိ သဝ-ပါးဟူသည်မှာ-

- ၁။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ- မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂။ ဓမ္မာနုဿတိ-တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း။
- ၃။ သံဃာနုဿတိ- သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း။
- ၄။ သီလာနုဿတိ- မိမိ၏ သီလဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း။
- ၅။ စာဂါနုဿတိ- မိမိ၏စွန့်ကြဲ ပေးလှူခြင်းဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၁၃

- ၆။ ဒေဝတာနုဿတိ - နတ်တို့ကဲ့သို့ပင်
မိမိမှာပြည့်စုံနေသော နတ်ပြည်ရောက်
ကြောင်း သဒ္ဓါ,သီလ,သုတ,စာဂ,ပညာဂုဏ်
တို့ကို အဖန်ဖန်ဆင်ခြင်အောက်မေ့ခြင်း။
- ၇။ ဥပသမာနုဿတိ - နိဗ္ဗာန်၏ဂုဏ်ကို
အဖန်ဖန်ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း။
- ၈။ မရဏာနုဿတိ - သေခြင်းတရားကို
အဖန်ဖန်ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း။
- ၉။ ကာယဂတာသတိ - ဆံပင်,အမွှေး,
လက်သည်း, ခြေသည်း, သွား, အရေစ
သော စက်ဆုပ်ဖွယ်ကိုယ်စု ၃၂-မျိုးကို
အဖန်ဖန်ဆင်ခြင် အောက်မေ့ခြင်း။
- ၁၀။ အာနာပါနုဿတိ - ဝင်သက်, ထွက်
သက်ကို အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်အောက်မေ့
ခြင်း။
ဤ ၁၀-ပါးတို့ပင်တည်း။

၁၄

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဗြဟ္မဝိဟာရ ၄-ပါးဟူသည်မှာ-

- ၁။ မေတ္တာ-သတ္တဝါတို့အား “ချမ်းသာကြပါစေ”ဟု နှလုံး သွင်းနေခြင်း။
- ၂။ ကရုဏာ- ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြသော သတ္တဝါတို့အား “ဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်ကြပါစေ”ဟု သနားလျက် နှလုံး သွင်းနေခြင်း။
- ၃။ မုဒိတာ- ပြည့်စုံကြွယ်ဝ ချမ်းသာနေကြသော သတ္တဝါတို့အား “လက်ရှိချမ်းသာမှ မဆုတ်ယုတ်ကြဘဲ ချမ်းသာမြဲပင် ချမ်းသာနေကြပါစေ”ဟု ဝမ်းမြောက်လျက် နှလုံး သွင်းနေခြင်း။
- ၄။ ဥပေက္ခာ-သတ္တဝါတို့အား “မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပြုထားသည့် ကံတရားအတိုင်းပင်”ဟု ကြောင့်ကြမပြုလျစ်လျူရှုနေခြင်း။
ဤ ၄-ပါးတို့ပေတည်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၁၅

အာရပ္ပ ၄-ပါးဟူသည်မှာ-

- ၁။ အာကာသာနဉ္စာယတန-အဆုံးမရှိသော
ကောင်းကင် ပညတ်ကိုရှုခြင်း။
- ၂။ ဝိညာဏဉ္စာယတန- အဆုံးမရှိသော
ပဌမာရပ္ပဝိညာဏ်ကို ရှုခြင်း။
- ၃။ အာကိဉ္စညာယတန-ပဌမာရပ္ပဝိညာဏ်
၏ စိုးစဉ်းမျှ အကြွင်း မရှိသည်ကို ရှုခြင်း။
- ၄။ နေဝသညာနာသညာယတန-သညာမရှိ
တရှိ ဖျာန်၏ အာရုံဖြစ်သော တတိယာရပ္ပ
ဝိညာဏ်ကို “ငြိမ်သက် သိမ်မွေ့ပါပေ
သည်”ဟု ရှုခြင်း။

အာဟာရေပဋိကူလသညာ ဟူသည်မှာ-

စားသောက်အပ်သော အစာအဟာရကို
စက်ဆုပ်ဖွယ် ဟုနှလုံးသွင်းဆင်ခြင်သော
အမှတ်သညာပေတည်း။

၁၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

စတုဓာတုဝိသုဒ္ဓိန္ဒြာန်ဟူသည်မှာ-

ရုပ်ကိုယ်ထဲ၌ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊
ဝါယော ဟူသောဓာတ် ၄-ပါးအစုအမျှရှိ
သည်ကို ပိုင်းခြား၍ ရှုခြင်းပေတည်း။

သမထအားထုတ်ပုံအကျဉ်း

ထိုသမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-တို့တွင် ပထဝီကသိုဏ်း
ကို အားထုတ်လိုသောသူသည် ပကတိမြေပြင်ကိုဖြစ်စေ၊
ပြုလုပ်ထားသော မြေပုံသဏ္ဌာန် ကသိုဏ်းဝန်းကိုဖြစ်စေ
မျက်စိဖြင့်ကြည့်ရှုလျက် “ပထဝီ ပထဝီ ပထဝီ- မြေ မြေ
မြေ” ဟု အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းနေရ၏။ ဤသို့ နှလုံးသွင်း
ဖန်များသောအခါ ထိုကသိုဏ်းနိမိတ်သည် မျက်စိမှိတ်
ထားသော်လည်း မျက်စိဖွင့်လျက် ကြည့်နေစဉ်ကကဲ့သို့ပင်
ထင်ရှားပေါ်နေလိမ့်မည်။ သို့ထင်ပေါ်နေသည်ကို ဥဂ္ဂဟ

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၁၇

နိမိတ်ဟုခေါ်သည်။ ဤသို့ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ထင်နေလျှင် အလိုရှိရာအရပ်သို့ သွားရောက်လျက် ထိုင်ရင်းဖြစ်စေ၊ ရပ်ရင်းဖြစ်စေ၊ သွားရင်းဖြစ်စေ၊ လျောင်းရင်းဖြစ်စေ၊ ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ် ကသိုဏ်းအာရုံကိုသာလျှင် “မြေ မြေ မြေ” ဟု စိတ်ဖြင့် အမြဲနှလုံးသွင်းနေရ၏။

ဤသို့ နှလုံးသွင်းနေစဉ် စိတ်သည် တစ်ခြားတစ်ပါးသို့လည်း ထွက်၍သွားတတ်၏။ သွားပုံမှာ စိတ်ကြိုက်အာရုံတွေကိုလည်း ကြံစည်နေတတ်၏။ ၎င်းကို ကာမတ္ထနိဝရဏဟုခေါ်သည်။ စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးလျက်လည်း ကြံစည်နေတတ်၏။ ၎င်းကိုဗျာပါဒနိဝရဏဟုခေါ်သည်။ အားထုတ်ရသည်၌ လျော့ရဲရဲဖြစ်ကာ စိတ်ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိ၍လည်းနေတတ်၏။ ၎င်းတို့ကို ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏဟုခေါ်သည်။ စိတ်မတည်ငြိမ်ဘဲ၊ ပျံ့လွင့်၍လည်း နေတတ်၏။ ပြုမှားပြောမှားခဲ့ဖူးသည်ကို ပြန်လည်စဉ်းစားလျက် စိတ်ပူပန်၍ လည်းနေတတ်၏။ ၎င်းတို့ကို ဥဒ္ဓမ္မကုက္ကုစ္စ

၁၈ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

နီဝရဏဟုခေါ်သည်။ အားထုတ်ဆဲတရားလုပ်ငန်းအပေါ်၌ “မှန်မှန်ပါမည်လော၊ အကျိုးရှိမှရှိပါမည်လော၊ တရားထူးကိုရမှရနိုင်ပါမည်လော” ဤသို့ စသည်ဖြင့် စဉ်းစားဝေဖန်၍လည်းနေတတ်၏။ ၎င်းကို ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏဟုခေါ်သည်။ ဤနီဝရဏစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုအာရုံများကို ဆက်လက်၍ စိတ်မကူးဘဲ ဖြတ်ခဲ့၍ စိတ်ကိုမူလ ကသိုဏ်းအာရုံ၌သာ စူးစိုက်ထားလျက် “မြေ မြေ မြေ” ဟု အမြဲ မပြတ်နှလုံးသွင်းနေရ၏။ အကယ်၍ ကသိုဏ်းအာရုံပျောက်သွားလျှင် ပကတိကသိုဏ်းဝန်းရှိရာဌာနသို့ သွား၍ မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုလျက် တစ်ဖန် ထင်မြဲထင်ပေါ်လာအောင် နှလုံးသွင်းရ၏။ တစ်ဖန် ဥက္ကဟနိမိတ် ထင်ပေါ်လာ ပြန်လျှင် အလိုရှိရာအရပ်၌ နေထိုင်လျက် ရှေးရှုနည်းတူပင် မပြတ် နှလုံးသွင်း နေရ၏။

ဤသို့ နှလုံးသွင်းဖန်များသောအခါ ထိုကသိုဏ်းဝန်းသည် မူလကနှင့်မတူဘဲ အရောင်အဆင်းနှင့်တကွ

ကပ္ပဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၁၉

အလွန်သန့်ရှင်းကြည်လင်စွာ ထင်ပေါ်လာ၏။ ၎င်းကို ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအခါ၌ စိတ်သည်လည်း ကာမတ္ထန္တစသောနိဝရဏတို့မှ ကင်းစင်၏။ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံ၌သာလျှင် ဂူးစိုက်တည်ငြိမ်လျက်မပြတ်ဖြစ်နေ၏။ ထိုသို့တည်ငြိမ်စွာ ဖြစ်နေသည်ကို ဥပစာရသမာဓိဟုခေါ်သည်။

ဤ ဥပစာရသမာဓိအားဖြင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို မပြတ်နုလုံးသွင်းနေသောသူအား စိတ်သည် ထိုကသိုဏ်းပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံထဲ၌ သက်ဝင်နေဘိသကဲ့သို့ တစ်ကြိမ်တည်း တည်ငြိမ်လျက်ဖြစ်နေသည်။ ၎င်းကို အပ္ပနာသမာဓိဟုခေါ်သည်။

ဤ အပ္ပနာသည် ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ ဇေတုတ္ထဈာန်ဟူ၍ ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ရှေးဦးစွာရအပ်သော ပထမဈာန်၌-

၁။ အာရုံကို ကြံညည်ခြင်း (ဝိတက်)

၂၀ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

၂။ အာရုံကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ)

၃။ အာရုံ၌ နှစ်သစ်အားရခြင်း (ဝီတိ)

၄။ စိတ်ရွှင်လန်းချမ်းသာခြင်း (သုခ)

၅။ တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌သာ စူးစိုက်
တည်ငြိမ်နေခြင်း (ဧကဂ္ဂတာ)

ဟူသောဈာန်အင်္ဂါငါးပါးလုံး ထင်ရှား၏။

ပထမဈာန်ကိုရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဈာန်၌ပါ
ဝင်သော ဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့ကို အပြစ်မြင်၍ လွန်မြောက်
အောင် အားထုတ်သဖြင့် ဒုတိယ ဈာန်ကိုရ၏။ ထိုဈာန်၌
ဝီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာဟူသောဈာန်အင်္ဂါ ၃-ပါးထင်ရှား၏။

တစ်ဖန် ဝီတိကို အပြစ်မြင်၍ လွန်မြောက်အောင်
အားထုတ်သဖြင့် တတိယဈာန်ကိုရ၏။ ထိုဈာန်၌ သုခ၊
ဧကဂ္ဂတာ ဟူသောဈာန်အင်္ဂါ ၂-ပါးထင်ရှား၏။

တစ်ဖန် သုခကိုအပြစ်မြင်၍ လွန်မြောက်အောင်
အားထုတ်သဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ကိုရ၏။ ထိုဈာန်၌ စိတ်မရွှင်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၂၁

မညှိုးအလယ်အလတ်သဘော ဥပေက္ခာနှင့် ဓကဂ္ဂတာ ဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၂-ပါးပင် ထင်ရှား၏။

ဤသည်ကား ပထဝီကသိုဏ်း၌ အားထုတ်ပုံနှင့် ဈာန်သမာဓိ ၄-ပါးဖြစ်ပုံပေတည်း။ ကြွင်းသောကသိုဏ်း ၉-ပါးတို့၌လည်း နည်းတူပင် သိအပ်၏။

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုလိုသောသူသည် ဖူးဖူး ရောင်နေသော သူသေကောင်စသည်ကို ပျက်စီးဖြင့်ကြည်ရှု၍ “ဖူးဖူးရောင်သော သူသေကောင်၊ ဖူးဖူးရောင်သော သူသေကောင်၊ ဖူးဖူးရောင်သော သူသေကောင်ဟု ဤသို့ ထည်ဖြင့် အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်းနေရ၏။ ပထဝီရှုပုံနှင့်တူပြီး အထူးကား ဤအသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ပထမဈာန်ကိုသာရနိုင်သည်။ ဤမျှသာထူး၏။

အနုဿတိ ၁၀-ပါးတို့တွင် ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌လည်း ပထမဈာန်ကိုသာ ရနိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိမှ မရဏာနုဿတိတိုင်အောင် ၈-ပါးသော

၂၂

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အနုဿတိတို့၌လည်းကောင်း၊ အာဟာရေပဋိကူလ သညာနှင့် စတုဇာတုဝဝတ္ထာန်တို့၌လည်းကောင်း ဤ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၀-ပါးတို့၌မူကား ဥပစာရသမာဓိမျှကိုသာ ရနိုင်သည်။

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့၌ အောက်ဈာန် ၃-ပါးကိုသာ ရနိုင်သည်။ ၎င်းတို့၌ တတိယဈာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပေက္ခာကိုပွားစေလျှင် စတုတ္ထဈာန် ကိုရနိုင်၏။

ကသိုဏ်းတို့၌ ဈာန် ၄-ပါးလုံးကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ် သည် အရူပကမ္မဋ္ဌာန်း ၄-ပါးကို အစဉ်အတိုင်းအားထုတ်၍ အရူပ ဈာန် ၄-ပါးကို ရနိုင်သည်။

အာနာပါနကို အားထုတ်ပုံအကျဉ်း

အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လိုသော သူသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ တင်ပျဉ်ခွေလိုက်ဖြစ်စေ၊

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၂၃

ကြာရှည်စွာနေနိုင်မည့် အခြား နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုင်လျက်၊
အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားပြီးလျှင် ရှေးဦးစွာ
စိတ်ကို နှာသီးဝဋ်စူးစိုက်၍ ထားရ၏။ နှာသီးဖျား၌ဖြစ်စေ၊
အထက်နှုတ်ခမ်း၌ ဖြစ်စေ ထိပါးတိုက်ခိုက်လျက် ဝင်ချည်
ထွက်ချည် မပြတ်ဖြစ်နေသော ဝင်လေထွက်လေကို
ထင်ရှားတွေ့လိမ့်မည်။ ထိုလေကို ထိခိုက်ရာဌာနမှ စောင့်၍
“ဝင်သည်ထွက်သည်၊ ဝင်သည်ထွက်သည်” ဟု ဝင်တိုင်း
ထွက်တိုင်း မပြတ်ရှုနေရ၏။ ဝမ်းထဲသို့ဝင်သွားသောလေ၏
နောက်ကိုလည်း မလိုက်ရ၊ နှာသီးဝမှ အပြင်သို့ထွက်သွား
သော လေ၏နောက်ကိုလည်း မလိုက်ရ၊ နှာသီးဖျားနှင့်
နှုတ်ခမ်းတို့၌ ထင်ရှားသော တိုက်ခိုက်ရာကိုသာစောင့်၍
ရှုနေရ၏။

ဤသို့ရှုနေစဉ် တစ်ခြားသို့ ထွက်သွားသော
နီဝရဏစိတ်များလည်း ရှိလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာလျှင်
ထိုအာရုံများကို ဆက်လက်မစဉ်းစားဘဲ ဝင်လေထွက်လေ

၂၄ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

မှာသာ စိတ်ကိုစူးစိုက်ထားလျက် “ဝင်သည် ထွက်သည်၊
ဝင်သည်ထွက်သည်” ဟု ရှုမြဲ မပြတ်ရှုနေရ၏။

ဤနည်းဖြင့် ဝင်လေထွက်လေကို ထိခိုက်ရာဌာန
ကစောင့်၍ မပြတ်ရှုနေလျှင်—

၁။ ရှည်စွာ ရှုရှိုက်မိသော ဝင်လေ ထွက်လေကို
လည်း ထင်ရှား သိရ၏။

၂။ တိုစွာရှုရှိုက်မိသော ဝင်လေထွက်လေကို
လည်း ထင်ရှား သိရ၏။

၃။ နှာသီးဖျား နှုတ်ခမ်းတို့၌ ထိပါးတိုက်ခိုက်
လျက် ဝင်စထွက်စ မျှင်မျှင်ကလေးမှစ၍
ဝင်ဆုံးထွက်ဆုံး မျှင်မျှင်ကလေးအထိ ဝင်
လေထွက်လေတို့၏ အစအလယ်အဆုံး
အကုန်လုံးကိုလည်း ထင်ရှားသိရ၏။

၄။ ပကတိကြွမ်းတမ်းသော ဝင်လေ ထွက်
လေတို့ တဖြည်းဖြည်း သိမ်မွေ့သွားသည်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၂၅

ကိုလည်း ထင်ရှားသိရ၏ ထိုသို့သိမ်မွေ့
သွားသဖြင့် နောက်ဆုံးမှာ ဝင်သက်ထွက်
သက်လုံးဝမရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်ကို
လည်း တွေ့ရ၏။

ထိုအခါ ရှုစရာ ဝင်လေထွက်လေကို မတွေ့ရ
သည့်အတွက် ဝင်လေထွက်လေကို ရှာ၍လည်း နေမိတတ်
သည်။ ဘယ်လိုဖြစ်သွားသနည်းဟု စဉ်းစား၍လည်း
နေမိတတ်၏။ မရှုတော့ဘဲ ရပ်နား၍လည်း နေတတ်၏။

ထိုသို့ ရပ်နား၍ကားမနေအပ်။ ရှုနေကျဖြစ်သော
နှာသီးဖျားနှင့် နှုတ်ခမ်းတို့၌သာလျှင် စိတ်ကို စူးစိုက်ထား
လျက် ရှုမြင်ပင်ရှုနေရမည်။ ထိုသို့ ရှုနေလျှင် သိမ်မွေ့သော
ဝင်လေ ထွက်လေများသည်လည်း ထင်ရှားပေါ်လာပါလိမ့်
မည်။ ထိုသို့ ထင်ရှားပေါ်လာသော ဝင်လေ ထွက်လေများ
ကို ရှုမြင်ပြတ်ရှုနေလျှင် ထိုဝင်လေ ထွက်လေများထူးခြားစွာ
ဖြစ်လာသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ အောက်ပါများမှာ

၂၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြဆိုထားသော ထူးခြားစွာ ထင်ပုံများပေတည်း။

ထိုဝင်လေ ထွက်လေသည် အချို့မှာ တောက်ပလျက် ကြယ် တာရာကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကျောက်နီပုတီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပုလဲပုတီးကုံးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ထင်ပေါ်၏၊ အချို့မှာမူ ကြမ်းတမ်းသော အတွေ့ရှိလျက် ဝါပင်ရိုးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သစ်သားနှစ်တံခါးကျည် (မင်းတုတ်)ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်ပေါ်၏၊ အချို့မှာမူ ရှည်သော ဆောက်လုံးကြိုး (လည်ဆွဲတန်ဆာ) ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပန်းကုံးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မီးခိုးညွန့်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်ပေါ်၏၊ အချို့မှာမူ ပြန့်ကျယ်သောပင့်ကူအိမ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ တိမ်လွှာကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရထားဘီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ လဝန်းနေ ဝန်းကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်ပေါ်၏၊ ဤသို့ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးမတူဘဲ အာရုံထင်ပုံ ကွဲပြားခြင်းမှာလည်း သညာခြင်း မတူဘဲ ကွဲပြားကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်ဟု

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၂၇

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပြဆိုထား၏။

ဤသို့ ထူခြားစွာ ထင်ပေါ်သောအာရုံကို ပဋိဘာဂ
နိမိတ်ဟုခေါ်သည်။ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်သော ကာလမှ
စ၍ ဘာဝနာသမာဓိမှာလည်း ဥပစာရသမာဓိမည်၏။
ဤဥပစာရသမာဓိဖြင့် ရှုမြဲဆက်လက်၍ ရှုနေလျှင် မကြာမီ
ပင် ရှေး၌ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အပ္ပနာဈာန်သမာဓိ ၄-ပါးသို့
ရောက်သွားနိုင်ပေသည်။

ဤသည်ကား သမထယာနိကလင်္ခေါ် အားထုတ်လို
သောပုဂ္ဂိုလ်အား ရှေးဦးစွာသမထကို အားထုတ်ပုံ အကျဉ်း
ပေတည်း။

သမထအားထုတ်ပုံ အကျဉ်းပြီး၏။

၂၈

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံ အကျဉ်း

ဝိပဿနာကို အားထုတ်လိုသောသူသည် သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ရပ်နင်းနာမ် ဤတရား ၂-မျိုးသာရှိသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ထိုရပ်နာမ် တရားတို့မှာလည်း ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသောတရား၊ ဆင်းရဲသောတရား၊ အတ္တ-အသက်ကောင်မဟုတ်သော သဘောတရားမျှဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အကျဉ်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ အကျယ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ကြားနာ မှတ်သားဖူးသော သုတနှင့် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်ရမည်။

ဤသို့ သုတနှင့်ပြည့်စုံသောသူသည် ပြဆိုခဲ့သည့် အတိုင်း ရရှိထားသော သမာဓိဈာန်ကို ရှေးဦးစွာဝင်စား၍ (မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်စေ၍) ထိုဈာန်ကိုပင်စ၍ ရှုရ၏။ ထို့နောက် ဒွါရ ၆-ပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသော မြင်မှု၊

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၂၉

ကြားမှု၊ သိမှုစသည်တို့ကို သူဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတိုင်း မပြတ်ရှုနေရ၏။ ဤသို့ ရှုဖန်များ၍ ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်း လာလျှင် နိုင်နင်းသော ထိုဈာန်ကိုပင်ပြန်၍ ဝင်စားရ၏။ ၁၅-ပိနစ်၊ ပိနစ်-၃၀ စသည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ပိုင်းခြားထား သည့် အချိန်စေ့၌ ဈာန်မှထသောအခါ ထိုဈာန်ကိုပင် ဝဋ်ရှုပြီးလျှင် ဒွါရ ၆-ပါးပေါ်လာသမျှကို ရှေးနည်းအတိုင်း ပင် မပြတ်ရှုသွားရသည်။ ကိုယ်၊ စိတ်ပင်ပန်းလာပြန်လျှင် ဈာန်ကိုဝင်စားပြန်၍ ဈာန်မှထသောအခါ ရှုမြဲပင်ရှုသွား ရသည်။ ဝိပဿနာသမာဓိအားရှိလာသော အခါ၌မူကား ကိုယ်၊ စိတ်ပင်ပန်းခြင်းမရှိတော့ဘဲ နေ့ရောညညပါ မပြတ်မစဲ ရှုမြဲရှုသွားနိုင်ပေ၏။

ထိုအခါရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်း ရပ်နင့်နာမ် ၂-ခုထဲတွဲ လျက် တွဲလျက် ဖြစ်နေသည်ကို အလိုလိုပင် ထင်ရှားသိလာ လိမ့်မည်။ အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်နေသည် ကိုလည်း ထင်ရှားသိလာလိမ့်မည်။ ရှုချက်တိုင်း

၃၀ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရှုချက်တိုင်းမှာ ပေါ်လာသည့် အာရုံရော၊ ရှုသိနေသည့်စိတ်
ရော ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားသည်ကိုချည်းတွေ့ရ
သောကြောင့် မမြဲဟူ၍လည်း သိမြင် သဘောကျလာလိမ့်
မည်။ နှစ်သက်သာယာဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိသော
ဆင်းရဲချည်းဟူ၍လည်း သိမြင်သဘောကျလာလိမ့်မည်။
(အတ္တမဟုတ် အသက်ကောင်မဟုတ်၊ ဝိညာဉ်ကောင်
မဟုတ်) သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေသော သဘော
တရားချည်းဟူ၍လည်း သိမြင်သဘောကျလာလိမ့်မည်။

ဤ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဉာဏ်အသိအမြင်များ
ကောင်းကောင်း ရင့်သန်ပြည့်စုံသောအခါမှာ မဂ်ဉာဏ်
ဖိုလ်ဉာဏ်များဖြစ်ပေါ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ထင်ရှား
တွေ့မြင်ရလေတော့သည်။

ဤသည်ကား သမထယာနိကလမ်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်အောင် အားထုတ်ပုံအကျဉ်းပေတည်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၃၁

သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိက၏ရှုပုံ
ယခုအခါ သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကလမ်းဖြင့်
ဝိပဿနာရှုပုံကို ပြဆိုအံ့။

ရှေး၌ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရုပ်နာမ် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တသဘောတို့ကို ကြားနာမှတ်သားဖူးသောသူသည်
သမထကိုမထူထောင်တော့ဘဲ ဝိပဿနာ သက်သက်ကိုသာ
အားထုတ်လိုလျှင် ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်၌ တင်ပျဉ်ခွေလျက်
ဖြစ်စေ၊ ကြာရှည်စွာ ထိုင်နေနိုင်သည့် အခြားနည်းဖြင့်
ဖြစ်စေ၊ ထိုင်နေလျက် ကိုယ်ထဲ၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသော
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း
မပြတ်ရှုနေ၏။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဟူသည်မှာ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်၊
နံသိခိုက်၊ စားသိခိုက်၊ ထိသိခိုက်၊ ကြံသိခိုက်ဟူသော
ဤခဏ ၆-ပါးတို့၌ ထင်ရှားတွေ့နေသော တရားများ
ပင်ဖြစ်သည်။

ထိုတွင် မြင်ခိုက်၌ မြင်ရသောအဆင်းရုပ်ကို လည်းကောင်း၊ မြင်ရာဌာန မျက်စိရုပ်ကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားတွေ့ရ၏။ ၎င်းတို့မှာ ရုပ်ခန္ဓာတရားစုမျှသာ ဖြစ်သည်။ နှစ်သက်သာယာဖွယ်လည်း မဟုတ်၊ အတ္တ-အသက်ကောင်၊ ငါကောင်လည်းမဟုတ်၊ သို့သော် ၎င်းတို့ကို မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မရှုမိသော သူတို့မှာ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားသည်။ မမြဲဘူးဟူ၍လည်း မသိကြ၊ “ခဏမစဲဖြစ်ပြီး ခဏမစဲ ပျောက်ပျက်နေသည့် ဆင်းရဲချည်း”ဟူ၍လည်း မသိကြ၊ “အတ္တမဟုတ်၊ အသက်ကောင်မဟုတ်၊ သူ့သဘောအတိုင်းသူ ဖြစ်ပျက်နေသော အနတ္တသဘောတရားများသာ” ဟူ၍လည်းမသိကြ၊ ထို့ကြောင့် ထိုမြင်ရသောအဆင်းနှင့် မျက်စိတို့ကို နှစ်သက်သာယာလျက်လည်း စွဲလမ်းကြ၏၊ အတ္တကောင် အသက်ကောင် ငါကောင်ဟုထင်မှတ်လျက်လည်း စွဲလမ်းကြ၏၊ ဤသို့ သာယာထင်မှတ်လျက် စွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် ထိုအဆင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၃၃

ရုပ်နှင့် မျက်စိတို့ကို “ရုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ” ဟုခေါ်ရပေသည်။

ထို့ပြင် ထိုအဆင်းအာရုံကို မြင်သိခြင်း (စက္ခုဝိညာဏ်) ခံစားခြင်း (ဝေဒနာ) မှတ်သားခြင်း(သညာ) မြင်ရအောင် အားထုတ်ခြင်း(သင်္ခါရ) ဟူသောအသိဇာတ်တရားစုများကိုလည်း (ထိုမြင်ခိုက်မှာပင်) ထင်ရှားလေ၏။ ၎င်းတို့မှာလည်း ဇာတ်ခန္ဓာတရားစုမျှသာဖြစ်သည်။ နှစ်သက်သာယာဖွယ် လည်းမဟုတ်၊ အတ္တ-အသက်ကောင် ငါကောင်လည်းမဟုတ်၊ သို့သော် ၎င်းတို့ကိုဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မရှုမိသောသူတို့မှာ မမြဲဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဟူ၍လည်းကောင်း အနတ္တဟူ၍လည်းကောင်း မသိကြသောကြောင့် နှစ်သက်သာယာလျက် စွဲလမ်းကြ၏။ “ငါကပင် မြင်သည်၊ ငါကပင်ခံစားသည်၊ ငါကပင်မှတ်သား ငါကပင် စူးစိုက်ကြည့်သည်”ဟု အတ္တကောင်၊ အသက်ကောင်၊ ငါကောင် ထင်မှတ်လျက်လည်း စွဲလမ်းကြ၏။ ဤသို့ သာယာထင်မှတ်လျက် စွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် ထိုဇာတ်

၃၄

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

တရားတို့ကိုလည်း “ဝိညာဏ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ” ဟုခေါ်ရပေသည်။

ဤသည်ကား မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်ခိုက် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားပုံပေတည်း။ နားဖြင့် အသံကိုကြားခိုက်၊ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကိုနံသိခိုက်၊ လျှာဖြင့် အရသာကို စားသိခိုက်၊ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိကို ထိသိခိုက်၊ နှလုံးဖြင့် သဘောအာရုံကို ကြံသိခိုက်တို့၌ လည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားပုံကို နည်းတူပင် သိအပ်၏။ အထူးကား သဘောအာရုံမှာ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်၏။ ဤမျှသာထူးသည်။

ဤသို့ ခဏ ၆-ပါး၊ ဌာန ၆-ပါးလုံး၌ ရုပ်နာမ် တရားတို့ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေကြသော်လည်း အားထုတ် ခါစပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုဖြစ်ပေါ်တိုင်းသော ရုပ်နာမ်တို့ကို ဖြစ်ပေါ် စဉ်အတိုင်း လိုက်၍ရှုရ၏။ စာသင်ရာ၌လည်း လွယ်လွယ် ကူကူကစ၍ သင်ရသကဲ့သို့ပင်တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၃၅

သုဒ္ဓဝိပဿနာအကျဉ်းချုပ်

ထို့ကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးတို့တွင် သာ၍ထင်ရှား
သော ရုပ်ကို စ၍ရှုရ၏။ ထိုရုပ်တို့တွင်လည်း မြင်ရ ကြားရ
နံသိရ စားသိရသော ဥပါဒါရုပ် တို့ထက် တွေ့ထိရသော
ဘူတရုပ်တို့ကသာ၍ ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ထဲ၌
တွေ့ထိရသော ရုပ်ကိုစ၍ ရှုရ၏။

သို့ဖြစ်၍ အထူးထင်ရှားသော ထိုအတွေ့ထိ
ရုပ်ကိုရှုရန်အတွက် ထိုင်နေသည့် တစ်ကိုယ်လုံးကို သတိနှင့်
စိုက်၍ “ထိုင်သည် ထိုင်သည်” ဟု မပြတ်ရှုနေရ၏။ ထိုသို့ရှု
နေရင်း တင်ပါးကဖြစ်စေ ခြေထောက်ကဖြစ်စေ တစ်နေရာမှ
တွေ့ထိမှုကိုလည်း ထင်ရှားတွေ့ရလိမ့်မည်။ ထိုအခါ တွေ့
ထိမှုနှင့် တွဲ၍ “ထိုင်သည် ထိသည်၊ ထိုင်သည် ထိသည်”
ဟုထိုင်နေသော ကိုယ်ထဲမှာတစ်လှည့် ထိနေ သောနေရာမှာ
တစ်လှည့်အားဖြင့် တစ်လှည့်စီ မပြတ်ရှု နေရမည်။

“ထိုင်သည် ထိသည်” ဟု ဤနည်းဖြင့် ရှုနေ

၃၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သည်ကို ခက်သည်ဟုထင်လျှင် ဝင်လေ ထွက်လေထိခိုက်
ရာ၌ စူးစိုက်၍ “ထိသည် ထိသည် ထိသည်”ဟု ဤသို့
လည်းရှုနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အသက်ရှူတိုင်း ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌
ဖောင်းချည် ပိန်ချည် တောင့်တင်း လှုပ်ရှားလျက် တွေ့ထိ
ရသောရုပ်ကိုလည်း ရှုနိုင်သည်။

ရှုပုံမှာ-ရှေးဦးစွာ စိတ်သတိကို ဝမ်းဗိုက်၌
စူးစိုက်ထားပါ။ ဖောင်း တက်လာလိုက် ပိန်ကျသွားလိုက်နှင့်
တောင့်တင်းလှုပ်ရှားလျက် ဗိုက်ထဲ မှာတွေ့ထိမှုများမပြတ်
ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ စိတ်စိုက်ထားရုံမျှဖြင့်
မထင်ရှားသေးလျှင် ဗိုက်မှာ လက်နှင့်ထိထားပါ။ အသက်
အောင့်ထားခြင်း၊ မြန်မြန်ရှူခြင်း၊ ပြင်းပြင်းရှူခြင်းများကိုကား
မပြုရ။ ပကတိရှူနေကျအတိုင်း မှန်မှန်သာရှူလျက်
ရှိနေရမည်။ ဖောင်းတက်လာခိုက်မှာ ဖောင်းသည်ဟူ၍ပါ၊
တစ်ရွေ့ခြင်းဖောင်းတက်လာသည်ကို အစမှအဆုံး
တိုင်အောင် အစဉ်မပြတ် သိလျက်ရှိပါစေ။ ပိန်ကျခိုက်မှာ

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၃၇

လည်း ပိန်သည်ဟုရှုပါ တစ်ရွှေချင်းပိန်ကျ သွားသည်ကို အစဉ်မပြတ်သိလျက်ရှိပါစေ၊ ဖောင်းတိုင်း ပိန်တိုင်း “ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်၊ ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်၊ ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်၊” ဟုမပြတ် ရှုနေပါ။

အထူးသတိပြုရန် - ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည် စသော အမည် ကလေးများမှာ နှုတ်ကရွတ်ဆိုရန်မဟုတ်၊ စိတ်ဖြင့်သာလျှင် အမည်တပ်၍ ရှုနေရန်ဖြစ်သည်။ ထိုအမည်မှာလည်း လိုရင်းမဟုတ်၊ ကိုယ်ထဲ၌ တကယ်ဖြစ် ပေါ်လာသော တောင့်တင်း၊ လှုပ်ရှား တွေ့ထိမှုသည်ကို သိခြင်းကသာ လိုရင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အမည်မပါဘဲ စိတ်သက်သက်ဖြင့် ရှုနေလျှင် အာရုံနှင့်စိတ် ကောင်းကောင်း မကပ်ခြင်း၊ အသီးသီးပိုင်းခြား၍ ယသိခြင်း၊ ဝိရိယလျော့လျော့ သွားခြင်းစသော အပြစ်များဖြစ်တတ်သည်။ ထိုကြောင့် စိတ်ဖြင့်အမည်တပ်၍ ရှုရန်ညွှန်ကြားထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့ “ဖောင်းသည် ပိန်သည်၊ ဖောင်းသည်

၃၈ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ပိန်သည်” ဟူ၍နေစဉ်မှာပင် တခြားတစ်ပါးအာရုံများဆီသို့ ထွက်ထွက်သွားသော စိတ်များလည်းရှိလိမ့်မည်။ ထိုစိတ်များကို သူဖြစ်သည့်အတိုင်းပင်ရှုရမည်။

ရှုပုံမှာ- တခြားသို့ထွက်သွားသည်ဟုထင်လျှင် ၎င်းစိတ်ကို ထွက် သည်ဟုရှုလိုက်ပါ။ ကြွသည်ဟုထင်လျှင် ကြွသည်ဟုရှုလိုက်ပါ။ စဉ်းစားသည်ဟုထင်လျှင် စဉ်းစားသည်ဟုရှုလိုက်ပါ။ လိုချင်လျှင်လိုချင်သည်ဟု၊ နှစ်သက်လျှင် နှစ်သက်သည်ဟု၊ စိတ်ဆိုးလျှင် စိတ်ဆိုးသည်ဟု၊ စိတ်ပျက်လျှင်စိတ်ပျက်သည်ဟု၊ ပျင်းလျှင် ပျင်းသည်ဟု၊ ပျော်လျှင် ပျော်သည်ဟု ဤသို့စသည်ဖြင့် ထိုစိတ်ပျောက်သွားသည့်တိုင်အောင် ဆင့်ကာဆင့်ကာ ရှုရမည်။ ထိုစိတ်ပျောက်သွားသောအခါ “ဖောင်းသည် ပိန်သည် ဖောင်းသည် ပိန်သည်” ဟု မူလရှုနေကျအတိုင်းပင်ပြန်၍ မပြတ်ရှုနေရသည်။

ကိုယ်ထဲ၌ ညောင်းမှု၊ ပူမှု၊ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု စသောမခံသာမှု ဒုက္ခဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၃၉

ထိုမခံသာမှုကိုပင်စူးစိုက်၍ “ညောင်းသည် ညောင်းသည်၊
ပူသည် ပူသည်၊ နာသည်နာသည်” စသည်ဖြင့် ရှုနေရမည်၊
ထိုမခံသာမှု ပျောက်ငြိမ်းသွားသောအခါ ဖောင်းမှု
ပိန်မှုကိုသာလျှင် ရှုမြဲ မပြတ် ရှုနေရမည်။ သို့ရာတွင်-
ညောင်းမှု ပူမှုစသည် ပြင်းထန်လှသဖြင့် အလွန်မခံ
သာလှသောအခါ လက်၊ ခြေ၊ ကိုယ်အနေအထိုင်များကို
ပြောင်းလဲပြုပြင်ပေးရ၏။ ထိုအခါ လှုပ်ရှားပြုပြင်ပေးသော
ကိုယ်အမှုအရာများကို စူးစိုက်၍ “ကွေးသည် ကွေးသည်၊
ဆန့်သည် ဆန့်သည်၊ လှုပ်သည် လှုပ်သည်၊ ရွှေ့သည်
ရွှေ့သည်၊ ကြွသည် ကြွသည်၊ ချသည် ချသည်”
စသည်ဖြင့် သူဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်း အစဉ်မပြတ်လိုက်၍
ရှုသွားရသည်။ ထိုအမှုအရာ ပြီးဆုံးသွားသောအခါ ဖောင်းမှု
ပိန်မှုကိုသာ ပြန်၍ ရှုမြဲပင်ရှုနေရမည်။

တစ်စုံတစ်ရာကို ကြည့်မိလျှင် “ကြည့်သည်
မြင်သည်၊ ကြည့်သည်မြင်သည် ဟူရသည်၊ မကြည့်ဘဲ

အလိုလိုမြင်သွားလျှင် မြင်သည် မြင်သည် ဟုရှုရသည်၊ နားထောင်မိလျှင် “နားထောင်သည် ကြားသည်၊ နားထောင်သည် ကြားသည်” ဟုရှုရသည်၊ အလိုလိုကြားရလျှင် “ကြားသည်ကြားသည်” ဟုရှုရသည်၊ စဉ်းစားမိလျှင် စဉ်းစားသည် စဉ်းစားသည်” ဟု ရှုရသည်၊ ပြီးလျှင် ဖောင်းမှု ပိန်မှုကို ရှုမြင်ပင်ရှုနေရသည်။

ထိုင်ရာမှ ထသောအခါ၊ ရပ်သောအခါ၊ လှဲအိပ်သောအခါ၊ စသည်တို့၌လည်း ပြုတိုင်း ပြုတိုင်းသော ကိုယ်အမူအရာများကို စေ့စေ့ စပ်စပ်ရှုလျက်သာ ပြုပြင်ရသည်၊ လမ်းလျှောက်သွားသောအခါ၌ ခြေလှမ်း တိုင်းခြေလှမ်းတိုင်း လှုပ်ရှားမှုများကို အစမှအဆုံးတိုင် ဆေးဆေးချာချာ သိအောင်စူးစိုက်၍ “သွားသည် သွားသည်” ဟုဖြစ်စေ “လှမ်းသည် လှမ်းသည်” ဟုဖြစ်စေ၊ “ကြွသည် လှမ်းသည် ချသည်” ဟုဖြစ်စေ၊ စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုလျက် ရှုလျက်သာသွားရသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၄၁

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ကွေးမှု ဆန့်မှုဝသော ကိုယ်လက် လှုပ်ရှား ပြုပြင်မှုဟူသမျှကို ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း သိအောင် ရှုရသည်။ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာဟူသမျှကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း သိအောင် ရှုရသည်။ စိတ်ကူးစဉ်းစားမှု ဟူသမျှကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း သိအောင် ရှုရသည်။ ဤလိုအကြောင်းထူးများ မရှိဘဲငြိမ်လျက် ထိုင်နေသောအခါ လဲလျောင်းနေသောအခါ များမှာ ကိုယ်ထဲမှ ထင်ရှားသော အတွေ့အထိ တစ်ခုခုကို မပြတ်ရှုနေရသည်။ ဤ၌ကား အထူးထင်ရှား၍ ပြောပြရန် လွယ်ကူသော ဖောင်းမှု ပိန်မှုကိုသာပင်တိုင်ထား၍ ရှုရန် ညွှန်ကြားထားပေသည်။ သို့သော် အလိုရှိပါလျှင် ပထမက ပြခဲ့သော ထိုင်မှု ထိသိမှုတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝင်လေ ထွက်လေ၏ ထိမှုကိုလည်းကောင်း ပင်တိုင်ထား၍လည်း ရှုနိုင်သေး၏။

ပေါ်ရာ ပေါ်ရာကို အလွယ်တကူရှုနိုင်သောအခါ၌

ကား ဤကဲ့သို့ ပင်တိုင်ရှုစဉ်ထားရန်မလိုတော့ပြီ၊ မြင်တိုင်း
ကြားတိုင်း နံသိတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း
ပေါ်သမျှတို့ဖြစ်ပေါ်လာစဉ်အတိုင်းပင် ရှုသွားရသည်။

ယောဂီသည် ဤနည်းဖြင့် မပြတ်ရှုနေလျှင်
သမာဓိဉာဏ်အားရှိလာ သောအခါမှာ တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှာ
ပင် စိတ်အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို
ကိုယ်တိုင်ပင် တွေ့သိရ၏။ သို့သော် ရှုခါစယောဂီမှာ ထိုမျှ
လျင်မြန်စွာ မသိနိုင်သေးပေ၊ ဤအရာ၌ စာဖတ်သင်ခါစ
ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကောင်းကောင်းတတ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စာဖတ်
နှေးပုံ၊ မြန်ပုံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ သိနားလည်အပ်၏၊ သို့သော်
အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း တစ်စက္ကန့် တစ်စက္ကန့်
လျှင် ရှုသိမှုတစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်ကျထက်မနည်း ရှုသိနိုင်
အောင် အမြဲမပြတ်အားထုတ်၍ ရှုနေရသည်။

ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံအကျဉ်းပြီး၏

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၄၃

ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ

ယခုပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း တစ်စက္ကန့်၊ တစ်စက္ကန့်မှာ တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ်ထက်မနည်း မပြတ်ရှုနိုင်ရန် အားထုတ် နေသော်လည်း အားထုတ်ခါစပုဂ္ဂိုလ်မှာ မရှုမိဘဲ မေ့သွား သော ကိုယ်အမှုအရာ စိတ်အမှုအရာတို့လည်း များစွာပင် ရှိပေလိမ့်မည်။ သမထဝိုင်းကပြခဲ့သည့်အတိုင်း တခြား တစ်ပါးသို့ ရောက်နေသော နိဝရဏစိတ်များလည်း များစွာ ပင် ရှိပေလိမ့်မည်။ အထူးမှာ သမထလုပ်ငန်းစဉ်၌ မေ့သော စိတ် အခြားသို့ထွက်သွားသောစိတ်များကို ရှုရန်မလိုပေ။ ရှုမြဲသမထအာရုံကို ပြန်၍ရှုရန်သာလိုပေသည်။

ဤဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်ကား ထိုမေ့သွားသည့် စိတ်များ တခြား သို့ထွက်သွားသည့် စိတ်များကို ရှုသိရ၏။ ထိုသို့ ရှုသိပြီးမှ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုစသော ရှုမြဲကိုပြန်၍ ရှုသွားရပေသည်။ ဤကားသမထနှင့် ဝိပဿနာတို့၌

နီဝရဏကို ပယ်ခြင်းနှင့်စပ်၍ လုပ်ငန်းစဉ်ထူးခြားပုံ
တစ်ရပ်ပေတည်း။

[သမထဘာဝနာ တစ်ခုတည်းသော
အာရုံ၌ စိတ်တည်တံ့နေအောင် သမထအာရုံကို
သာ မပြတ်ရှုနေရ၏။ သမထအာရုံ မဟုတ်သော
ရုပ်နာမ်အာရုံကိုကား ရှုရန်တာဝန်မရှိ၊ ထို့ကြောင့်
တစ်ရံတစ်ခါ ကြံစည် စဉ်းစားနေသော နီဝရဏ
စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာသော်လည်း ၎င်းတို့ကား
ရှုရန်မလို၊ ပယ်ရန်သာလို၏။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာမှာမူ ဒွါရ ၆-
ပါးကဖြစ်ပေါ်သမျှ ရုပ်နာမ်တို့ကို ရှုရသောကြောင့်
တစ်ရံတစ်ခါ၌ မရှုမိဘဲ မေ့လျက် တခြားကိုစဉ်းစား
မိသော စိတ်များ လိုချင် နှစ်သက်မှုစသော နီဝရဏ
စိတ်များဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုစိတ်များကိုလည်း
ရှုအပ်သည်သာ၊ မရှုမိလျှင် ထိုစိတ်များ၌လည်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၄၄

နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တဟု စွဲလမ်းမှုကျရောက် မည် ချည်းသာ။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသို့သောစိတ်များ ဖြစ် ပေါ်လာလျှင် သမထအလုပ်မှာကဲ့သို့ (အသတိ အမနသိကာရ) နှလုံးမသွင်းဘဲ ထားရုံမျှဖြင့် ကိစ္စ မပြီးသေး။ ၎င်းတို့ကိုလည်း သဘာဝလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာတို့ဖြင့် မှန်ကန်စွာ သိအောင် ရှုမှသာလျှင် စွဲလမ်းမှုကင်းစေနိုင်၍ ဝိပဿနာ ကိစ္စပြီးပေသည်။ ဤကား ထပ်၍ ရှင်းချက်ဖြစ် သည်။]

ဤသို့ရှုဖန်များသောအခါ၌ တစ်ခြားသို့ ပျံ့လွင့်သောစိတ်မှာ မရှိသလောက်ပင် ကင်းငြိမ်းနေလိမ့်မည်။ တခြားသို့စိတ်ထွက်လျှင်လည်း ချက်ခြင်းပင်သိနိုင်၍ ချက်ခြင်းပင် ထိုစိတ်ပြတ်စဲသွားလိမ့်မည်။ တစ်ရံတစ်ခါမှာ တခြားသို့ထွက်သွားရန် စိတ်ဦးလှည့်လိုက်သည်ကိုပင် ရှုသိနိုင်၍ တခြားသို့ မထွက်တော့ဘဲ ရှုမြဲပင်တစ်စဉ်တည်း

၄၆

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အခြေမပျက် ရှုသိနေနိုင်သည်ကိုလည်း တွေ့ရလိမ့်မည်။
ထိုအခါမှာ ရှုရာရှုရာ အာရုံ၌ ကပ်ကနဲကပ်ကနဲ အံကျ
ကိုက်လျက် တည်တည်နေသော သမာဓိသည် ဝိပဿနာ
ခဏိကသမာဓိမည်၏။ ကာမစွန္ဒစသော နိဝရဏတို့မှ
ကင်းနေသောကြောင့် သမထလမ်းက ဥပစာရသမာဓိနှင့်
လည်း ညီမျှ၏။ ပျံ့လွင့်ပြေးသွားနေသော ထိုနိဝရဏနှင့်
ရောနှောခြင်းမရှိဘဲ ရှုသိမှု ဘာဝနာစိတ်ချည်း ရှေ့နောက်
တစ်စိတ်တည်း စင်ကြယ်လျက် ရှိသောကြောင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ
လည်းမည်၏။

ထိုအခါ ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ရှုမိသည့်ဖောင်းမှု ပိန်မှု
စသောရုပ်အပေါင်းကို အသိနာမ်နှင့်လည်းကောင်း၊ အခြား
ရုပ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ မရောယှက်စေဘဲ သီးသန့်ပိုင်း
ခြား ခွဲသိ၏။ ရှုမှုကြာသိမှုမြင်မှုစသော နာမ်အပေါင်းကိုလည်း
ရုပ်နှင့်လည်းကောင်း၊ အခြားနာမ်များနှင့်လည်းကောင်း
မရောယှက်ဘဲ သီးသန့်ပိုင်းခြားခွဲသိ၏။ တစ်ကြိမ်တစ်ကြိမ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၄၇

ရှုခိုက်မှာပင် နာမ်နှင့်ရုပ်အသိ စိတ်ကို တစ်ခြားစီ ပိုင်းခြား၍ သိ၏ ဤသို့နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းသည် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မည်၏။

ထိုသို့ သိဖန်များသောအခါ ဤကိုယ်ထဲ၌ ဖောင်းမှု ပိန်မှုလှုပ်ရှားမှု စသော (အာရုံကို မသိတတ်သည့်) ရုပ်တရားနှင့် ရှုသိမှု၊ မြင်သိမှုစသော (အာရုံကိုသိတတ် သည်) နာမ်တရားဟူ၍ ဤရုပ်နာမ် ၂-မျိုးသာရှိသည်။ ဤရုပ်နာမ်မှတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်မည်သည် မရှိတော့ပြီ ဟုသိမြင်သဘောကျ၏။ ရှုနေရင်းပင် ဤသို့ သိမြင် သဘောကျသွားခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

ထို့နောက် ဆက်လက်၍ အားထုတ်နေလျှင် ရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်း အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်၍ ထိုရုပ်နာမ်များ ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်ကိုလည်း သိမြင်သဘောကျလာ၏။ သိပုံကား ကွေးချင် ဆန့်ချင်၊ လှုပ်ရှားပြုပြင်ချင်သော စိတ်ကြောင့် ကွေးရုပ် ဆန့်ရုပ် လှုပ်ရှားပြုပြင်ရုပ်များ

၄၈ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပူအအေးဓာတ်
ကြောင့် ပူရုပ်၊ အေးရုပ်များ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာကြ
သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အစာအဟာရကြောင့် ရုပ်သစ်
များဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်တွေ့
လျက် သိမြင် သဘောကျ၏။

ထို့ပြင် မျက်စိနှင့် အဆင်း၊ နားနှင့်အသံ စသည်ရှိ၍
မြင်မှု ကြားမှု စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကိုလည်းကောင်း၊
ဖောင်းမှု ပိန်မှုစသော ရူစရာအာရုံရှိ၍ ရူသိမှုဖြစ်ပေါ်လာ
သည်ကို လည်းကောင်း၊ နှလုံးသွင်းမှုရှိ၍ ထိုထိုအာရုံများဆီ
သို့ စိတ်ကရောက်ရောက် သွားသည် ကိုလည်းကောင်း
မျက်မှောက်တွေ့လျက် သိမြင်သဘောကျ၏။

ထို့ပြင် “ကောင်းသည် ချမ်းသာသည်” ဟုထင်
သော အဝိဇ္ဇာ၊ ကောင်းစားချမ်းသာချင်သော တဏှာတို့
ကြောင့် ကြံစည်အားထုတ် ပြုလုပ်နေကြသည်ကိုလည်း
ကောင်း၊ ထိုပြုလုပ်မိရာကိုပင် စွဲလမ်း၍ စိတ်ဝိညာဏ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၄၉

အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ သေခြင်း ဟူသည်မှာလည်း ရှုသိရသော ဤစိတ်ကလေးမျိုး နောက် ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားခြင်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ၁၁၀ သစ် ဖြစ်ခြင်းဟူသည်မှာလည်း မှီရာရပ်နှင့်တကွ စိတ်ကလေးမျိုး အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပင်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့်လည်း သိမြင်သဘောကျ၏။

ဤသို့ အကြောင်းတရားပါ သိမြင်ခြင်းသည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် မည်၏။

ဤသို့ အကြောင်းနှင့်အကျိုးမျှသာ ဆက်စပ် လျက်ဖြစ်နေသည်ကိုသဘောကျသောအခါ “ရှေးကလည်း ဒီလို အကြောင်းအကျိုး ရုပ်စာန်မျှသာ ရှိခဲ့သည်။ နောင် လည်း ဒီလို အကြောင်းအကျိုး ရုပ်စာန်မျှသာရှိမည်” ဟူ၍လည်း သိမြင်သဘောကျ၏။ ဤသို့ သိမြင် သဘော ကျခြင်းသည် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

၅၀ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်မျှသာရှိသည်ဟု
မသိသေးမီက ထိုရုပ်နာမ်များကိုပင် အတ္တကောင်၊ ငါကောင်၊
ထင်မှတ်၍ “ရှေးကလည်း ငါရှိခဲ့လေသလော ? ယခုမှဘဲ
ရှိလာလေသလော? ဒီငါဟာ သေပြီးသည့် နောက်မှာလည်း
ရှိဦးမည်လေလော”ဟု ဤသို့ တွေးတောယုံမှားမှုမျိုး
ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။ ယခုမူကား ထိုယုံမှားမှုမျိုး မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ၊
ထိုယုံမှားမှုမျိုးကို လွန်မြောက်သွားပြီဟု ဆိုလို၏။

ဆက်လက်၍ အားထုတ်နေလျှင် ရှုတိုင်းရှုတိုင်း
သော ရုပ်နာမ်များသည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ပျောက်ပျောက်
သွားကြသည်ကိုသာတွေ့ရသောကြောင့် မမြဲဟူ၍လည်း
သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏၊ အနိစ္စသမ္မသနဉာဏ်ပင်တည်း။

ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့် ဖြစ်ပျက်မှုကမပြတ်
နှိပ်စက်နေသည်ကိုသာ တွေ့ရသောကြောင့် နှစ်သက်
သာယာဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိ ကြောက် ဖွယ်ကောင်းသော
ဆင်းရဲချည်းဟူ၍လည်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏၊ ဒုက္ခ သမ္မသန

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၅၁

ဉာဏ်ပင်တည်း။

ကိုယ့်အလိုအတိုင်းမဖြစ်မှု၍ သူ့သဘောအတိုင်းသာ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် “အစိုးရသော အတ္တကောင် ငါကောင်မဟုတ်၊ အနတ္တသဘောတရားချည်း” ဟူ၍လည်းသုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏။ အနတ္တသမ္ပသနဉာဏ်ပင်တည်း။

ဤသို့ သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ အားရသောအခါ မသုံးသပ်မဆင်ခြင်တော့ဘဲ ရှုရုံသာရှုလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ ရှုရင်းရှုရင်း ရှုမိသောအာရုံ၏ အစဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုလည်း ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာသိရ၏။ ထိုအာရုံ၏ တိကနဲ ပြတ်သွားပုံကိုလည်း ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာသိရ၏။ အလင်းရောင်များ၊ နှစ်သက်အားရမှုများ၊ စိတ်အေးချမ်းသာမှုများ၊ ဘုရားတရားနှင့်စပ်သော သဒ္ဓါကြည်ညိုမှုများ၊ ထက်သန်သော အားထုတ်လိုမှုများ၊ ဝမ်းသာမှုများ၊ အလွန်လျင်မြန်သန်ရှင်းသော သိမှုများ၊ ရှုစရာအာရုံတွေကို အလွတ်မရှိ

၅၂ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အောင် အမှတ်ရလျက် ရှုနိုင်မှုများ၊ အထူးကြောင့်ကြမပြုရဘဲ ရှုနိုင်မှုများ၊ ရှုရသည်၌ ပျော်လျက်နှစ်သက်သာယာမှုများ ဟူသော ဤထူးခြားသော သဘောတရားတို့သည်လည်း ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ယောဂီသည် မိမိ၏ ဖြစ်မှုများကိုမပြောရဘဲ မနေနိုင်လောက်အောင် ဝမ်းသာ တက်ကြွလျက်ရှိ တတ်ကြ၏။ တရားထူးကိုရပြီဟူ၍လည်း ထင်မှတ်၏။ နုသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှင့် မင်္ဂလာပေတည်း။

ထိုအလင်းရောင် စသည်တို့ကို “တရား” မဟုတ် သေးဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ပေါ်လာသမျှကို ရှုရုံမျှမပြတ် ရှုနေခြင်းသည်သာလျှင် တရားထူးကိုရရန် ဝိပဿနာလမ်း မှန်ဖြစ်သည်”ဟူ၍ လည်းကောင်း ကျမ်းဂန်ဗဟုသုတ အရဖြစ်စေ၊ ဆရာသမားတို့ စကားအရဖြစ်စေ ယုံကြည် ဆုံးဖြတ်ရ၏။ ထိုသို့ဆုံးဖြတ်လိုက်ခြင်းသည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ဆက်လက်၍ရှုနေလျှင်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၅၃

ထို အလင်းရောင် နှစ်သိပ်အားရမှု စသည်တို့သည် တဖြည်းဖြည်း နည်း၍နည်း၍သွား၏။ ရှာသိမှုမှာလည်းသာ၍ ရှင်းလင်း၏။ လက်ခြေတစ်ကွေး တစ်ဆန့်အတွင်း ခြေတစ်လှမ်း အတွင်းမှာပင် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ မရောက်ဘဲ တရွေ့ချင်း တရွေ့ချင်း ဖြစ်ပျက်သွားသော လှုပ်ရှားမှုပေါင်းများစွာတို့ကို တစ်ပိုင်းစီတစ်ပိုင်းစီ ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာသိရ၏။ ဥပက္ကိလေသမှ လွတ်သော ရင့်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပေတည်း။

ထိုဉာဏ်အားကောင်းလာသောအခါ အသိသည် တိုး၍လျင်မြန်လာ ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံ၏အစဖြစ်မှုထက် အဆုံးပျောက်မှုကိုသာ သာ၍ထင်ရှားစွာတွေ့ရ၏။ ရှုရသောအာရုံများမှာ ကုန်ဆုံး၍ ပျောက်ပျက်နေနှင့် သကဲ့သို့ထင်ရ၏။ လက်၊ ခြေ၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်စသော ပုံသဏ္ဌာန် အထည် ခြံကို မတွေ့ရတော့ဘဲ တရိပ်ရိပ်နှင့် ပျောက်ပျောက်နေသည်ကိုသာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်းတွေ့ရ၏။

ရှုသိနေသောစိတ်ကလေးပါ သူ့အာရုံနှင့်အတူ ရှေ့နောက် ဆင့်လျက်တစ်ပါတည်း ပျောက်ပျောက်သွားသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ဤသို့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အာရုံရော အသိစိတ်ပါ တစ်စုံလုံး တစ်စုံလုံး ပျောက်ပျောက်သွားသည်ကို သိခြင်းသည် ဘက်ဉာဏ်မည်၏။

ရှုတိုင်းသိတိုင်း အာရုံရော အသိစိတ်ပါ တစ်မျက်တည်းပျက်နေ သည်ကိုသာ တွေ့ရသောကြောင့် “ကြောက်စရာကောင်းသည်” ဟု ထင်မြင် သဘောကျလာ၏။ ဘယဉာဏ်ပေတည်း။

“မကောင်းဘူး” ဟု အပြစ်လည်းမြင်လာ၏။ အာဒိနဝဉာဏ်ပေတည်း။

“နှစ်သက်ပျော်မွေ့ဖွယ်မရှိ၊ ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ်” ဟူ၍လည်း ထင်မြင်လာ၏။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ပေတည်း။

“ဒီလိုဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တွေမရှိမှ ကောင်းမည်” ဟု ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲများမှ လွတ်မြောက်ရန်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၅၅

မျှော်ကြည့်သော ဉာဏ်လည်းဖြစ်လာ၏။ မုဒ္ဓိတုကမျှတာ ဉာဏ်ပေတည်း။

ထိုအခါ လွတ်မြောက်စေရန် အထူးကြောင့်ကြပျဉ် တစ်ဖန်ရှုသဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတို့ကို ရှင်းလင်းစွာသိမြင်၏။ အထူးအားဖြင့် ဒုက္ခသဘောများကို အလွန်ထင်ရှားစွာ တွေ့ရတတ်၏။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ပေ တည်း။

ထိုပဋိသင်္ခါဉာဏ်အားဖြည့်သောအခါ ရှုသိမှုသည် ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ သူ့အလိုလိုပင် သိလျက်သိလျက် နာရီစက်များကဲ့သို့ သွားနေ၏။ အကောင်းအဆိုးအာရုံ၏ သဘောနောက်သို့ မလိုက်ဘဲ သိရုံမျှသိရုံမျှသာ လျစ်လျူရှုလျက်ရှိနေ၏။ အလွန်ပင် ညင်သာသိပ်မွေ့လှ ပေ၏။ သူ့အရှိန်နှင့် သူ သိလျက်သိလျက်သွားနေသည်မှာ တစ်နာရီ နှစ်နာရီ သုံးနာရီလည်း ကြာသွားတတ်၏။ ထိုမျှကြာသော်လည်း ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းကား မရှိပေ။

၅၆ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ဤသို့အကောင်းအဆိုး အာရုံနောက်သို့လည်းမလိုက်
ကြောင့်ကြ လည်းမစိုက်ရဘဲ သဘောမှန်ကို သိရုံမျှကြာ
ရှည်စွာ သိသိသွားနေခြင်းသည် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်
မည်၏။

ဤသို့ သူ့အရှိန်နှင့်သူ သိလျက်သိလျက်
အလိုလိုသွားနေရာထဲက အထူးသွက်လက်လျှင်မြန်သော
အသိကလေးများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်၏။ ထိုအသိကလေး
များမှာ ဝုဋ္ဌာနမည်သောမက်ဆီသို့ တဟုန်ထိုး တက်သွား
သော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာဉာဏ်မည်၏။

ထိုထူးခြားသော အသိကလေးများမှာလည်း
ထိုခဏ၌ ဒွါရ ၆-ပါးတွင် ထင်ရှားပေါ်လာသော
“ရုပ်နာမ်အာရုံကိုပင် မမြဲဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊
ဆင်းရဲဟူ၍သော် လည်းကောင်း၊ အနတ္တဟူ၍သော်
လည်းကောင်း” သိမြင်လျက် ဖြစ်ပေါ်ပေသည်။ ထိုတွင်
နောက်ဆုံးအကြိမ်အသိမှာ ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံခေါ်

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၅၇

စောသုံးခုပါဝင်သော အနုလောမညဏ်ပေတည်း။ ရှေးဝိပဿနာဉာဏ် နောက်မဂ်ဉာဏ်တို့နှင့် သင့်လျော်စွာဖြစ်သောဉာဏ်ဟု ဆိုလို၏။

ရှေးရင့်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဤအနုလောမညဏ်တိုင်အောင် ဉာဏ် ၉-ပါးအပေါင်းသည် ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ထိုဉာဏ်အခြားမဲ့၌ အသိစိတ်သည် ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲချုပ်သော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ကျရောက်သွား၏။ ဂေါတြဘုဉာဏ်ပေတည်း။ ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်ကာ အရိယာအနွယ်သို့ ဝင်ရောက်သွားသော ဉာဏ်ဟုဆိုလိုသည်။

ထို့နောက် နိဗ္ဗာန်ကိုပင် မျက်မှောက်တွေ့သိမြင်လျက် သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ ထိုတွင် မဂ်ဉာဏ်ကို ဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိဟု ခေါ်သည်။

ထိုမဂ်ဖိုလ်ဖြစ်မှီ အချိန်မှာ တစ်စက္ကန့်မျှပင်မကြာ

၅၈

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ပေ၊ ထို့နောက် ထူးခြားစွာတွေ့သိရသော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့ကို ပြန်လည်၍ ဆင်ခြင်မိ၏။ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ပေတည်း။

ဤအစီအစဉ်အတိုင်း ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တိုင်အောင် ပြည့်စုံစွာ တွေ့မြင်သောသူသည် သောတာပန် အဖြစ်သို့ ရောက်နေသောသူပေတည်း။

သောတာပန်မှာ-

- ၁။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ- ရုပ်နာမ်အပေါင်းကို အတ္တ ကောင်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း။
- ၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ- ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ အကျင့် သိက္ခာတို့နှင့်စပ်၍ ယုံမှားခြင်း။
- ၃။ သီလဗ္ဗတပရမာဓာသ- အရိယမဂ်လမ်း အကျင့်မှ တစ်ပါးသော အလေ့အကျင့်များကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းဟု ယုံကြည်ယူမှားခြင်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၅၉

ဟူသော ဤသံယောဇဉ်သုံးပါးကင်းငြိမ်း၏။ ထို့ပြင် ငါးပါး သီလလည်း ကျိုးခြင်း ပျက်ခြင်းမရှိဘဲ သူ့သဘာဝအတိုင်း ပင် လုံခြုံစင်ကြယ်လျက်ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ် ၄-ပါးမှ လုံးဝလွတ် မြောက်၏။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံတို့မှာလည်း အလွန်ဆုံး ၇-ဘဝမျှသာ ကျင်လည်၍ ၇-ဘဝမြောက်တွင် ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံရလေသည်။

ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပိမိရပြီးသော ဖိုလ်တရားသို့ ဝင်ရောက် ရည်သန်၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် ထိုဖိုလ်သို့ဝင်ရောက်လျက် ငါးမိနစ်၊ ဆယ်မိနစ်၊ နာရီဝက်၊ တစ်နာရီစသည်ဖြင့် ဖလသမာပတ်၌ တည်နေနိုင်၏။ တသီဘော်နိုင် နင်းလျှင် အလျင်အမြန်လည်း ဝင်စားနိုင်၏။ တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံးသော်လည်း ကြာရှည်စွာ ထိုဖလ သမာပတ်၌ တည်နေနိုင်၏။

မရသေးသောမဂ်ဖိုလ်များသို့ ရောက်ရန်ရည်

၆၀

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သန်၍ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို နည်းတူပင် ရှုပါမူကား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသော ဝိပဿနာ ဉာဏ်များနည်းတူပင် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပြီးလျှင် ဣန္ဒြေလည်းရင့်ကျက်ပါမူ သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ကာ သကဒါဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေသည်။ သကဒါဂါမိမှာ ကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတို့လည်း ကင်းငြိမ်း သွားပြန်၏။ ထို့ကြောင့် သကဒါဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည် လူ့ဘုံ နတ်ဘုံတို့၌ အလွန်ဆုံးနှစ်ဘဝမျှသာ ဖြစ်ပြီးလျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံရလေတော့သည်။

ထိုသကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဖိုလ်ဝင်စားလို၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် ရပြီးသောဖိုလ်သို့ရောက်၏။ အထက် မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်ရည်သန်၍ ဝိပဿနာရှုလျှင်ကား နည်းတူပင် ဝိပဿနာဉာဏ်များ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့မြင်ကာ အနာဂါမိအဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။ အနာဂါမိမှာကား

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၆၁

ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတို့ လုံးဝကင်းငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမာတုံ၌ တစ်ဖန်မဖြစ်တော့ပြီ။ ရူပ၊ အရူပဗြဟ္မာတုံတို့၌သာဖြစ်၍ ထိုတုံတို့၌ပင် ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်စံဝင်ရလေတော့သည်။

ထိုအနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဖိုလ်ဝင်စားလို၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် ခြွေဖိုလ်သို့ရောက်၏။ အထက်မဂ် ဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် ရည်သန်၍ ဝိပဿနာရှုလျှင်ကား နည်းတူပင် ဝိပဿနာဉာဏ်များ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပြီးလျှင် အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့မြင်ကာ ရဟန္တာအဖြစ် သို့ ရောက်သွားလေတော့၏။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ၁-ရူပရာဂ၊ ၂-အရူပရာဂ၊ ၃-မာန၊ ၄-ဥဒ္ဒစ္စ၊ ၅-အဝိဇ္ဇာဟူသော ဤအကြွင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးနှင့်တကွ ကိလေသာဟူသမျှအလုံးစုံ ကင်းငြိမ်း၏။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှာ နောင်တစ်ဖန် ဘဝအသစ်ဖြစ်ရခြင်း မရှိတော့ပြီ။ ထိုဘဝမှာပင်

၆၂ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အသက်အပိုင်းအခြား ကုန်ဆုံးသောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံရ
လေတော့သည်။

ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံပြီးသော အချိန်မှစ၍ ဘဝအသစ်ဖြစ်
ပေါ်ခြင်းမရှိ သောကြောင့် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော
ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လုံးဝ လွတ်မြောက်လျက်ရှိလေတော့၏။
ဤသို့ လွတ်မြောက်သွားခြင်း အကျိုးကိုပင် ရည်ရွယ်၍
ဤကျမ်းငယ်၏ အစဉ်-

အဘယ်ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်ရ
သနည်း-ဟူသောမေးခွန်းကို-

နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်၍ အိုခြင်း၊ နာခြင်း သေခြင်း
စသော ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက်
အားထုတ်ရပေသည်-ဟုဖြေဆိုခဲ့ပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ကာ အိုခြင်း၊ သေခြင်း
စသော ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် ဤကျမ်း၌ ညွှန်ကြားထားသည့်အတိုင်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၆၃

အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ဆင်းရဲငြိမ်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ လျင်မြန်စွာ
ဆိုက်ရောက်ကြပါစေသတည်း။

ဝိပဿနာသမာဓိဉာဏ်မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပုံပြီး၏။

၆၄

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

နောက်ဆက်တွဲ

ဝမ်းဗိုက်မှလှုပ်ရှားရပ်ကို

ရှုအပ်ကြောင်းသာကော

ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းခိုက် ပိန်ခိုက်၌ထင်ရှားသော
တောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုများသည် ဝါယောဓာတ် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ
ရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် “ဖောင်းသည် ပိန်သည်” ဟုရှုလျက်
၎င်းတောင့်တင်း လှုပ်ရှားမှုတို့ကို မှန်ကန်စွာသိခြင်းသည်-

ရူပံ ဘိက္ခဝေ ယောနိသော မနသိ
ကရောထ၊ ရူပါနိစ္စတဉ္စ ယထာဘူတံ သမနု
ပဿထ၊ ရဟန်းတို့ ရုပ်ကိုသင့်လျော် မှန်ကန်စွာ
နှလုံးသွင်းကြ-ရှုကြကုန်လော၊ ရုပ်၏ မမြဲခြင်း
ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ရှုကြကုန်လော့။

အနိစ္စညေဝ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ရူပံ အနိစ္စန္တိ
ပဿတိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ- ရဟန်းတို့

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၆၅

ရဟန်းသည် မပြုသည်သာလျှင် ဖြစ်သော
ရုပ်ကိုမပြုဟု ရှုမြင်၏။ ထိုရဟန်း၏ ထိုရှုမြင်ခြင်း
သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်ပေတည်း။

ဤသို့အစရှိသော ခန္ဓသံယုတ်ဒေသနာ ပါဠိတော်
တို့နှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်လာ
ခန္ဓဓမ္မာနုပဿနာ၌လည်း အတွင်းဝင်၏။ ထို့ပြင်-

ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဘိက္ခဝေ ယောနိသော မနသိ
ကရောထ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ နိစ္စတဉ္စ ယထာဘူတံ
သမနုပဿထ-ရဟန်းတို့၊ တွေ့ထိရသော
အာရုံတို့ကို သင့်လျော်မှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်းကြ
ရှုကြကုန်လော့၊ တွေ့ထိရသော အာရုံတို့၏
မပြုခြင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုကြလော့။

(သံ- ၂-၃၅၅)

အနိစ္စေယေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ
အနိစ္စာတိ ယသတိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-

ရဟန်းတို့. . . ရဟန်းသည် မမြဲသည်သာလျှင်
 ဖြစ်ကုန်သော တွေ့ထိရသော အာရုံတို့ကို မမြဲ
 ကုန်ဟု ရှုမြင်၏။ ထိုရဟန်း၏ ထိုရှုမြင်ခြင်းသည်
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်ပေတည်း။ (သံ- ၂-၃၅၅)

ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အဘိဇာနံ ပရိဇာနံ ဝိရာဇယံ
 ပဇာနံ ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယ-ရဟန်းတို့. . .
 တွေ့ထိရသော အာရုံတို့ကို ရှေးရှုသိလျှင်၊
 ပိုင်းခြားသိလျှင်၊ တပ်မက်ပြယ်စေလျှင်၊ ပယ်စွန့်
 လျှင် ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ၊ ဆင်းရဲကုန်ရာ
 အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ
 ထိုက်ပေ၏။ (သံ ၂-၂၅၀)

ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော
 အဝိဇ္ဇာ ပဟိယတိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တွေ့ထိရ
 သောအာရုံတို့ကို မမြဲဟု သိမြင်သောသူအား
 အဝိဇ္ဇာကို ပယ်အပ်၏။ (အဝိဇ္ဇာ ပျောက်ကင်း၏)

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၆၇

ဝိစ္စာညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ (သံ ၂-၂၅၉)

ဤသို့အစရှိသော သဠာယတနသံယုတ်ဒေသနာ ပါဠိတော်နှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်လာ အာယတနဓမ္မာနုပဿနာ၌လည်း အတွင်းဝင်၏။ ထို့ပြင်-

ယာ စေ ခေါ ပန အဇ္ဈတ္တိကာ ဝါယောဓာတု
စ ဗာဟိရာ ဝါယောဓာတု၊ ဝါယောဓာတုယေ
ဝေသာ၊ တံ “နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊
နမေသော အတ္တာ”တိ ဝေပေတံ ယထာဘူတံ
သဗ္ဗပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊

အကြင်ကိုယ်တွင်း ဝါယောဓာတ်သည်လည်း
ကောင်း၊ အကြင် ကိုယ်ပဝါယောဓာတ်သည်
လည်းကောင်း ရှိ၏။ ၎င်း ၂-မျိုးလုံးသည်
ဝါယောဓာတ်ချည်းသာတည်း။ ၎င်းဝါယော
ဓာတ်ကို “ဤသည်ကား ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဤသည်
ကား ငါမဟုတ်၊ ဤသည်ကား ငါ၏အတ္တ

၆၈

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

မဟုတ်”ဟု ဤသို့ အမှန်သိသောပညာဖြင့်
ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုမြင်အပ်၏။ (မ ၂-၈၅၊ မ
၃-၂၈၅)

ဤသို့အစရှိသော ဓာတုဒေသနာ ပါဠိတော်တို့
နှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်လာ
ဓာတုမနသိကာရ ကာယာနုပဿနာ၌လည်း အတွင်းဝင်၏။
ထို့ပြင် ဝမ်းဗိုက်၏ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှု ဝါယောရုပ်သည်
ရုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာတရားဖြစ်သောကြောင့်-

ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊
ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ တိဿ ဝစနိယံ- ရဟန်းတို့ .
. . ဒုက္ခအရိယသစ္စာဟူသည် အဘယ် နည်း၊
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးပင်ဟူ၍ ဖြေဆိုအပ်၏။

(သံ ၃-၃၇၃)

ဒုက္ခံ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စံ ပရိညေယျံ-
ရဟန်းတို့- ဒုက္ခ အရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိ

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၆၉

အပ်၏။ (သံ ၃-၃၈၂)

ဤသို့အစရှိသော သစ္စာဒေသနာပါဠိတော်
တို့နှင့်လည်း ညီညွတ်၏။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်လာ
အရိယသစ္စာ ဓမ္မာနုပဿနာ၌လည်း အတွင်းဝင်၏။

အထက်ပါ သာဝကပါဠိတို့ဖြင့် ဝမ်းဗိုက်၏
ဖောင်းမှု ပိန်မှုဟုခေါ်သော တောင့်တင်းလှုပ်ရှားမှုကို
ရှုအပ်ကြောင်းလည်း ထင်ရှား၏။ ထိုဖောင်းမှု ပိန်မှုကို
ရှုမြင်ခြင်းဖြင့် မှန်ကန်စွာသိမြင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
ဝိစ္စာညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၍ ပိတ္တာဒိဋ္ဌိ၊ အဝိစ္စာတို့ကို ပယ်နိုင်ကြောင်း၊
မင်္ဂလိလ် နိဗ္ဗာန်သို့လည်း ဆိုက်ရောက်နိုင် ကြောင်းလည်း
ထင်ရှား၏။

ယထာယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော
ပဏိဟိတော ဟောတိ တထာ တထာ နံ
ပဇာနာတိ- ထိုရဟန်း၏ ရုပ်ကိုယ်သည် အကြင်
အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် တည်နေလျှင် ထိုထို

၇၀ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အခြင်းအရာ အားဖြင့် ထိုရုပ်ကိုယ်ကိုသိ၏။

(ဒီ ၂-၂၃၂၊ မ-၇၁)

အထက်ပါ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိတော်၌
“ယထာယထာ- အကြင်အကြင် အခြင်းအရာ၊ တထာ
တထာ- ထိုထိုအခြင်းအရာ” ဟူသော စကားတို့ဖြင့်
ကိုယ်အမှုအရာ အလုံးစုံကို တိုက်ရိုက်ပြလျက်ရှိ၏။ ထို
ကိုယ်အမှုအရာ အလုံးစုံသည်လည်း သက်ဆိုင်ရာ
တစ်ခြားသုတ်၊ အခြားပါဠိ တို့နှင့်အညီ ဝိပဿနာရှုအပ်သော
ရုပ်တရားချည်းသာလျှင်ဖြစ်၏။ ထို ကိုယ်အမှုအရာရုပ်
တို့တွင် ဝိပဿနာမရှုကောင်းသော ရုပ်မည်သည် မရှိချေ။
သို့ဖြစ်၍ ဤပါဠိကိုလည်း ဤအရာ၌ သာဓကတစ်ရပ်
အဖြစ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပေ၏။

ဣဓ ပနေကစ္စော ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမထံ
အနုပ္ပါဒေတွာဝ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စာဒိဟိ
ဝိပဿတိ၊ အယံ ဝိပဿနာ။

ကပ္ပဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၇၁

ဤ(သာသနာ)၌ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား သမထ ပုဗ္ဗင်္ဂမနည်း၌ ပြဆိုခဲ့သော သမထကို မဖြစ်စေတော့ဘဲ ငါးပါးသောဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ကို မမြဲသောအခြင်းအရာ စသည်တို့ဖြင့် ရှု၏။ ၎င်းသည် ဝိပဿနာပေတည်း။

အထက်ပါအဋ္ဌကထာဖြင့် သမထကို အားမထုတ်ဘဲ ဝိပဿနာကပင်စ၍ အားထုတ်ကောင်းသည်ကို လည်းပြ၏။

သီလဝတာဝုသော ကောဋ္ဌိက ဘိက္ခုနာ
ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ။ပ။
အနတ္တတော ယောနိသော မနသိ ကာတဗ္ဗာ။ပ။
ဌာနံ ခေါ ပနေတံ အာဝုသော ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ သီလဝါ
ဘိက္ခု ဣမေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စတော
ဒုက္ခတော။ပ။ အနတ္တတော ယောနိသော မနသိ
ကရောဇ္ဇော သောတာပတ္တိဖလံ သမ္ဘိကရေယျ။
(သံ ၂-၁၃၆)

၇၂ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ငါ့ရှင်ကောဠိက.....သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်းအပ် ရှုအပ်၏။ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို အနိစ္စဟု၊ ဒုက္ခဟု၊ အနတ္တဟု နည်းလမ်းမှန်ကန်စွာ နှလုံးသွင်းလျှင် ရှုလျှင် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ရန် အကြောင်း ရှိပေ၏။

အထက်ပါ သီလဝဋ္ဌသုတ်ဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို မှန်စွာရှုလျှင် သောတာပန်စသည်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပြန်၏။ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၌ပါဝင်သော ဝါယောရုပ်ပေတည်း။

တံ ကိ မညသိ မာလုကျပုတ္တံ၊ ယေ တေ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ အဒိဋ္ဌာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ န စ ပဿသိ၊ န စ တေ ဟောတိ ပဿယုန္တိ၊ အတ္ထိ တေ တတ္ထ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၇၃

ဗေမံဝါတိ၊ နောဟေတံ ဘန္တေ။ (သံ ၂-၂၉၅)
မာလုကျပုတ္တရဟန်း . . . ယခု ပေးမည့်အချက်ကို
ဘယ်လို ထင်သလဲ၊ မျက်စိဖြင့်မြင်နိုင်သည် အကြင်
အဆင်းရှုပါရုံတို့ကို သင် မမြင်ဖူးသေး၊ ယခုလည်း မြင်ဆဲ
မဟုတ်၊ မြင်ရလိမ့်မည်ဟူ၍လည်း သင့်မှာ စိတ်ကူးမဖြစ်
သေးဘူးဆိုပါတော့၊ ထိုသို့သော အဆင်းရှုပါရုံတို့၌ သင့်မှာ
နှစ်သက်ခြင်း၊ တက်မက်ခြင်း၊ ချစ်ခင်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါမည်
လောဟု မြတ်စွာဘုရားက ပေးတော်မူ၏။ မဖြစ်နိုင်ပါဟု
မာလုကျပုတ္တရဟန်းကဖြေ၏၊ (အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊
အတွေ့၊ သဘောအာရုံတို့၌လည်း နည်းတူပင် ပေးသည်
ဖြစ်သည်။)

ဧတ္ထ ဝ တေ မာလုကျပုတ္တ ဒိဋ္ဌသုတ
မုတဝိညာတေသု ဓမ္မေသု ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ
ဘဝိဿတိ၊ သုတေ သုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊
မုတေ မုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ ဝိညာတေ

ဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ။

(သံ၊ ၂- ၂၉၅)

မာလုကျပုတ္တရဟန်း.....မြင်ရ ကြားရ
တွေ့ရသိရသော ဤအာရုံတို့၌လည်း (ရှုနေလျှင်)
သင့်မှာမြင်ရသည်၌ မြင်ရုံမျှ ဖြစ်လိမ့်မည်၊
ကြားရသည်၌ ကြားရုံမျှဖြစ်လိမ့်မည်၊ တွေ့ရ
သည်၌ တွေ့ရုံမျှ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သိရသည်၌
သိရုံမျှဖြစ်လိမ့်မည်၊ (မြင်ရုံမျှစသည်ထက်ပို၍
နှစ်သက်ခြင်း မဖြစ်နိုင်အောင် ရှုမှတ်နေရမည်ဟု
ဆိုလို၏၊ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုသည် တွေ့ရသော
သဘောတည်း။)

န သော ရဇ္ဇတိ ရူပေသု၊
ရူပံ ဒိသ္မာ ပဋိဿတော။
န သော ရဇ္ဇတိ သဗ္ဗေသု၊
သဒ္ဓံ သုတ္တာ ပဋိဿတော။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ၇၅

န သော ရက္ခတိ ဂန္ဓေသု၊
ဂန္တံ ယတွာ ပဋိဿတော။
န သော ရက္ခတိ ရသေသု၊
ရသံ ဘောတွာ ပဋိဿတော။
န သော ရက္ခတိ ဖဿေသု၊
ဖဿံ ဖုဿ ပဋိဿတော။
န သော ရက္ခတိ ဓမ္မေသု၊
ဓမ္မံ ဉတွာ ပဋိဿတော။

အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင် (၎င်းကို) တစ်ဖန် အမှတ်
ရသောသူသည် မြင်ရသော အဆင်းတို့၌ မတတ်မက်ပြီ။

အသံကိုကြားပြီးလျှင် (၎င်းကို) တစ်ဖန်
အမှတ်ရသောသူသည် ကြားရသောအသံတို့၌ မတတ်
မက်ပြီ။

အနံ့ကိုနံပြီးလျှင် (၎င်းကို) တစ်ဖန် အမှတ်ရ
သောသူသည် နံသော အနံ့တို့၌ မတတ်မက်ပြီ။

၇၆ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရသာကို စားသိပြီးလျှင် (၎င်းကို) တစ်ဖန် အမှတ်ရသောသူသည် စားသိရသော အရသာတို့၌ မတပ်မက်ပြီ။

အတွေ့ကိုထိသိပြီးလျှင် (၎င်းကို) တစ်ဖန် အမှတ် ရသောသူသည် ထိသိရသော အတွေ့တို့၌ မတပ်မက်ပြီ။

သဘောအာရုံကို ကြံသိပြီးလျှင် (၎င်းကို) တစ်ဖန် အမှတ်ရသောသူ သည် ကြံသိရသော သဘောအာရုံတို့၌ မတပ်မက်ပြီ။

အထက်ပါ မာလုကျပုတ္တသုတ်ဖြင့် အာရုံ ၆-ပါးကို ဝိညာဏ် ၆-ပါးဖြင့် သိပြီးလျှင် ချက်ချင်းပင် ရှုလျက် အမှတ်ရသောသူမှာ တပ်မက်ခြင်းစသော ကိလေသာ မဖြစ်နိုင်သည်ကိုပြ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာရှုသူသည် မိမိသန္တာန်၌ လောလောဆယ်ဖြစ်ပေါ်သွားသော မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားသိမှု၊ ထိသိမှု၊ ကြံသိမှုတို့ကို ရှုအပ် ကြောင်းထင်ရှား၏။ ထိုတွင်ဝမ်းဗိုက် တောင့်တင်း လှုပ်ရှား

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၇၇

မူသည် ထိသိမှု၌ အတွင်းဝင်လျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်ပင်
ဖောင်းခိုက်၊ ပိန်ခိုက်၌ “ဖောင်းသည် ပိန်သည်”ဟု
ချက်ချင်းရှုရပေသည်။

သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ၊ ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ
အဘိညေယျံ၊ စက္ခု ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျံ၊ ရူပါ
အဘိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဏံ အဘိညေယျံ၊ စက္ခုသမ္ပ-
သော အဘိညေယျော၊ ယမ္ပိဒံ စက္ခုသမ္ပဿပစ္စယာ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊
တမ္ပိ အဘိညေယျံ၊ သောတံ အဘိညေယျံ၊ သဒ္ဓါ
အဘိညေယျာ။ပေ။ဃာနံ အဘိညေယျံ၊ ဂန္ဓာ
အဘိညေယျာ။ပ။ ဇီဝါ အဘိညေယျာ။ ရသာ
အဘိညေယျာ။ပ။ ကာယော အဘိညေယျော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ
အဘိညေယျာ ။ပ။ မနော အဘိညေယျော၊ ဓမ္မာ
အဘိညေယျာ။ပ။ (သံ-၃-၂၅၈)

၇၈

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရဟန်းတို့၊ အလုံးစုံကိုရှေးရှုပြု၍ သိအပ်၏၊
အဘယ်အလုံးစုံကို ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်သနည်းဟူမူ
ရဟန်းတို့.... မျက်စိကို ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်၏၊ အဆင်းတို့ကို
ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်ကုန်၏၊ မြင်သိစိတ်ကို ရှေးရှုပြု၍
သိအပ်၏၊ မျက်စိအတွေ့ကို ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်၏၊
မျက်စိအတွေ့ကြောင့် ချမ်းသာသော ခံစားမှုဖြစ်စေ၊
ဆင်းရဲသော ခံစားမှုဖြစ်စေ၊ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသော
ခံစားမှုဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုခံစားမှုကို ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်၏။

နားကို ရှေးရှုပြု၍ သိအပ်၏၊ အသံတို့ကို ရှေးရှု
ပြု၍ သိအပ်ကုန်၏။ပ။ နှာခေါင်းကို၊ အနံ့တို့ကို ရှေးရှုပြု၍
သိအပ်ကုန်၏။ပ။ လျှာကို၊ အရသာတို့ကို ရှေးရှုပြု၍
သိအပ်ကုန်၏၊ နှလုံးကို၊ သဘောအာရုံတို့ကို ရှေးရှုပြု၍
သိအပ်ကုန်၏။ ။ပ။

အထက်ပါ အဘိညေဃုသုတ်ဖြင့် ဒွါရ ၆-ပါး၌
ထင်ရှားစွာပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်အလုံးစုံကို ရှုမှတ်၍

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၇၉

သီအပ်ကြောင်း ထင်ရှားပြန်၊ ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းမှု
ဝိန့်မှုသည် ကာယဒွါရ၌ ထင်ရှားသော ဝါယောဇောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်
ဖြစ်၍ ၎င်းကိုလည်း ရှုအပ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

သဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ပရိညေယျံ၊ ကိဉ္စ
ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ ပရိညေယျံ၊ စက္ခု ဘိက္ခဝေ
ပရိညေယျံ၊ ရူပါ ပရိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဏံ
ပရိညေယျံ ။ပ။ ကာယော ပရိညေယျော၊
ဇောဋ္ဌဗ္ဗာ ပရိညေယျာ၊ ကာယဝိညာဏံ
ပရိညေယျံ ။ပ။ မဇ္ဈော ပရိညေယျော၊ ဓမ္မာ
ပရိညေယျာ၊ မဇ္ဈောဝိညာဏံ ပရိညေယျံ ။ပ။

(သံ ၂-၂၅၈)

ရဟန်းတို့ အလုံးစုံကို ပိုင်းခြား၍ သီအပ်၏၊
အဘယ်အလုံးစုံကို ပိုင်းခြား၍ သီအပ်သနည်းဟူမူ ရဟန်းတို့
..... မျက်စိကို ပိုင်းခြား၍ သီအပ်၏ ။ပ။ အဆင်းတို့ကို
ပိုင်းခြား၍ သီအပ်ကုန်၏၊ မြင်သိစိတ်ကို ပိုင်းခြား၍

၈၀

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သိအပ်၏။ပ။ ကိုယ်ကို ပိုင်းခြား၍သိအပ်၏။ အတွေ့ကိုပိုင်း
ခြား၍သိအပ်၏။ ထိသိစိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်၏။
နှလုံးကို၊ သဘော၊ အာရုံတို့ကို ကြံသိစိတ်ကို ပိုင်းခြား၍
သိအပ်၏ ။ပ။

အထက်ပါ ပရိညေယျသုတ်ဖြင့်လည်း ဒွါရ ၆-
ပါး ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်အလုံးစုံကိုပင် အဖြစ်အပျက်
အနိစ္စလက္ခဏာစသည်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကြောင်း
ထင်ရှားပြ၏။ ဝမ်းဗိုက်၏ဖောင်းမှု ပိန်မှုသည် ကာယဒွါရ၌
ထင်ရှားသော ဝါယောဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်ဖြစ်၍ ၎င်းကိုလည်း
ရှုအပ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ပြီး၏။

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဝိနာတိ
ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏
ပဋိပတ္တိသာသနာတော် စည်ပင်ပြန့်ပွား တိုးတက်စေရန်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသော
တရားတော်များကို ပုံနှိပ်၍
ဓမ္မဒါနလှူဒါန်းရန်
ဓမ္မဒါနစာစဉ် ရံပုံငွေ မ,တည်အလှူရှင်များ

အလှူငွေကျပ်

၁။ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ချုပ်	- ၂၅,၀၀,၀၀၀
၂။ အမျိုးသမီးယောဂီစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	- ၂၅,၀၀,၀၀၀
၃။ ဟိတေသီအဖွဲ့	- ၁၀,၀၀,၀၀၀
၄။ အရှင်ပညောဘာသ(L.L.B.)(ဥပဒေဝိဇ္ဇာ)
ပတ္တမြားအဆောင်မှူး၊မဟာစည်သာသနာ့
ရိပ်သာ၊ရန်ကုန်မြို့။	- ၅,၀၀,၀၀၀
၅။ သီရိသုဓမ္မပထဝီစောတဝရ(ဦးပွင့်ကောင်း)+
အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မသိင်္ဂီ ဒေါ်ခင်နွဲ့ရီ
သား-ဒေါက်တာဦးတင့်စိုးလင်း၊ဦးမြင့်အောင်
သမီး-ဒေါ်ပွင့်မာခိုင် မိသားစုနှင့်၊
ရွှေပုစွန်မိသားစု၊ (သခွ) သံလွင်လမ်း၊
ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။	- ၅,၀၀,၀၀၀

အလှူငွေကျပ်

- ၆။ နှစ်ဘက်သောမိဘများနှင့် ခင်ပွန်း ဦးယုဆိုင်
တို့အားရည်စူး၍ ဒေါ်ရှုကြူ(ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ၊အမျိုး
သမီးယောဂီစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့)၊ သားသမီး
မြေးတစ်စု၊ အမှတ်(၁၅)သံတမန်လမ်း၊
ဒဂုံမြို့နယ်။ - ၅,၀၀,၀၀၀
- ၇။ အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မမဏိဇောတဓရ၊ သီဟသုဓမ္မ
မဏိဇောတဓရ ဦးချူသန်း+သုဓမ္မသီရိဒေါ်ဝင်းကြည်
သားသမီးမြေးများ၊ အမှတ်-၉၉/F
သံလွင်လမ်း၊ဗဟန်းမြို့နယ်၊ရန်ကုန်မြို့။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၈။ ဦးဝင်းထိန်(ဥက္ကဋ္ဌ-ဗုဒ္ဓသာသနာနက္ခဟအဖွဲ့ချုပ်)+
ဒေါ်ခင်ခင်လှ မိသားစု၊အမှတ်(၁၁) မြဝတီ
ရိပ်သာလမ်း၊ပါရမီရိပ်သာ၊ရန်ကင်းမြို့နယ်။ ၁,၀၀,၀၀၀
- ၉။ ဦးသိန်းထိုက်ဦး+ဒေါ်မျိုးမျိုးမင်း မိသားစု၊
အမှတ်-၇၂/A3 သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း - ၂,၀၀,၀၀၀
- ၁၀။ ဦးစိုင်းဆမ်တစ်၊ အမှတ် ၅၃
ကျွန်းတောလမ်း၊စမ်းချောင်း။ - ၁,၅၀,၀၀၀
- ၁၁။ ဖခင် ဦးဟောင်ငါး+မိခင် ဒေါ်ငွေကြည်
နှင့် မိခင်-ဒေါ်မြရင်တို့အားရည်စူး၍
ဦးတင်ဝင်း+ဒေါ်မြမြအိန် မိသားစု၊
၃၈၈/ ရွှေဘုံဘသာလမ်း၊ပန်းဘဲတန်း။ - ၁,၁၀,၀၀၀

အလှူငွေကျပ်

- ၁၂။ ဦးတင်ငြိမ်း+ဒေါ်မိုးမိုးလှိုင်မိသားစု၊ သမီး-
ငြိမ်းဝါလှိုင်၊မိုးပွင့်လှိုင်၊သဒ္ဓါသန့်၊အေးဇော်ခန့်၊
“ဟောလီးဒေးစားသောက်ဆိုင်”
အမှတ်(၅၁)မိုးစိန်လမ်း၊ရန်ကုန်မြို့။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၃။ (ဒေါက်တာဦးတင်ရွှေ)+ဒေါ်အေးသန့်၊
မိသားစု၊ အမှတ်(၁၁) ကမ္ဘောဇရိပ်သာ၊
ချင်းချောင်း၊ဗဟန်းမြို့နယ်၊ရန်ကုန်မြို့။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၄။ ဦးဝတ္ထုကို+ဒေါ်သိန်းလဲ့ဆွေ၊သမီး-ခိုင်ဦးဆွေ
ရတနာလမ်း၊ တောင်ဥက္ကလာပ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၅။ ဦးတင်လှ+အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မသီရိ
ဒေါ်အေးအေးကြည်(ဘဏ္ဍာရေးမှူး)
(အမျိုးသမီးယောဂီစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့)
အမှတ်(၉၃၉/ဂျီ) ကမ္ဘာအေးဘုရား
လမ်း၊ဗဟန်းမြို့နယ်။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၆။ ဦးတင်အောင်+ဒေါ်ကျင်ပု မိသားစု
“စံပြစိန်ရွှေရတနာဆိုင်” ၂၄၆/ရွှေဘုံသာလမ်း
ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ရန်ကုန်မြို့။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၇။ ဒေါက်တာဦးအောင်စန်း+ဒေါ်ခင်ညွန့်၊မိသားစု
အမှတ်(၂၂၇)စရည်းပင်လမ်း၊သုဝဏ္ဏမြို့။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၁၈။ ဦးမောင်ဦး+ဒေါ်လှလှ“က္ခန္ဓာသယသစ်သီးပွဲရုံ”
သီရိမင်္ဂလာဈေး၊ - ၁,၀၀,၀၀၀

အလှူငွေကျပ်

- ၁၉။ (ဦးစံသိန်း)+ဒေါ်မြင့်မြင့်ရီ မိသားစု
“စံ”သစ်သီးပွဲရုံ၊သီရိမင်္ဂလာဈေး။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၂၀။ ဒေါ်ရီရီခင်၊သား-မလိခ ဦးစိုးထိုက်အောင်+
ဒေါက်တာနွယ်မျိုးထွဋ် မိသားစု၊ ၂၉/တောင်
မြင်းပြိုင်ကွင်းလမ်း၊တာမွေမြို့နယ်။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၂၁။ ဦးစံညိုဝင်း+ဒေါ်ခင်သက်တင် မိသားစု
အမှတ်(၈)ရွှေဥဒေါင်းလမ်း၊ဘုရင့်နောင်
ရိပ်သာ၊အင်းစိန်မြို့နယ်။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၂၂။ ဦးကျော်ခင်+သီဟသူဓမ္မသီရိ၊အဂ္ဂမဟာသီရိ
သုဓမ္မသီရိ ဒေါ်သန်းဌေး မိသားစု
အမှတ်(၁၂/က)ကန်ရိပ်သာလမ်း၊ကမ္ဘာအေး
မရမ်းကုန်းမြို့နယ်။ - ၁,၀၀,၀၀၀
- ၂၃။ မုဒုံဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုသလာနန္ဒ
အင်္ဂလန်နိုင်ငံ - ၆,၉၁,၉၀၀
- ၂၄။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တရအားဦးထိပ်ထား၍
ဓမ္မိကာရုံ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ
တပည့် ဒါယကာ၊ဒါယိကာမများ၊
မေတ္တာရိပ်သာလမ်း၊အုတ်ဖိုရုံရပ်ကွက်၊
သန်လျင်မြို့။ - ၅၀,၀၀၀
- ၂၅။ ဦးတင်ဝမ်(နာယကကြီး)+ဒေါ်လှကျင်
“ရွှေလင်းယုန်” မိသားစု၊
အမှတ်(၂၁၂)ဦးဝိစာရလမ်း၊ဗဟန်း။ - ၁,၀၀,၀၀၀

ဝိပဿနာအခြေခံတရားတော်

ဝိပဿနာ၊ ဉာဏ်ဆိုတာ၊ ဘယ်ဟာရှု၍ဖြစ်သနည်း။
စွဲလမ်းနိုင်ရာ၊ ငါးခန္ဓာ၊ မှန်စွာရှု၍ဖြစ်သတည်း။
ဘယ်အကျိုးငှာ၊ ထိုခန္ဓာ၊ ဘယ်ခါရှုရပါသနည်း။
မစွဲဖို့ရာ၊ ဖြစ်ဆဲမှာ၊ မှန်စွာရှုရပါသတည်း။
ဖြစ်ခိုက်မရှု၊ ရပ်နာမ်စာ၊ စွဲမှုဝင်ရောက်သည်။
မြဲတယ် ကောင်းတယ်၊ ငါ့ကောင်နယ်၊
တကယ်ထင်တတ်သည်။
ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု၊ ရပ်နာမ်စာ၊ စွဲမှုကင်းပျောက်သည်။
မမြဲဆင်းရဲ သဘောပဲ၊ ဉာဏ်ထဲရှင်းတော့သည်။
စွဲမှုကင်းပျောက်၊ မဂ်လမ်းပေါက်၊
ဆိုက်ရောက်နိဗ္ဗာန်ပြည်။
ဝိပဿနာရှုနည်း၊ မူသေစည်း၊
သိမ်းဆည်းထားရမည်။